

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr. 5-04/1

par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu dīkšaimniecības izveidei un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajos īpašumos “*Liellauki*” un “*Strautmaļi*” Mārupes novadā

Derīgs līdz 2023. gada 24. aprīlim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “*KVL Baltic*”, reģistrācijas Nr. 40103355654, juridiskā adrese: Amatas iela 13, Mārupe, Mārupes novads, LV-2166; e-pasts: info@kastos.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “*Firma L4*”, reģ. Nr. 40003236001, juridiskā adrese: Jelgavas iela 90, Rīga, LV-1004, tālr. 67500180; e-pasts: firmaL4@L4.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs):

2019. gada 11. jūnijā iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums “*SIA “KVL Baltic” paredzētajai darbībai - Dīkšaimniecības izveide un ar to saistītā derīgo izrakteņu ieguve īpašumos “Liellauki” un “Strautmaļi” Mārupes novadā*” (turpmāk – Ziņojums). Ziņojuma aktualizētā versija Birojā iesniegta 2020. gada 2. martā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk - Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Dīkšaimniecības izveide un derīgo izrakteņu ieguve (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Mārupes novads, nekustamais īpašums “*Liellauki*” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 80760111455, zemes vienības kadastra apzīmējums Nr. 80760110699) un nekustamais īpašums “*Strautmaļi*” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 80760110112) (turpmāk – Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Darbības vieta atrodas Mārupes novada teritorijā, dienvidrietumu virzienā no Jaunmārupes ciema. Darbības vietas teritorija ietver 2 blakus esošus zemes īpašumus 45,14 ha kopplatībā (nekustamais īpašums "Liellauki" (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 80760111455, zemes vienības kadastra apzīmējums Nr. 80760110699, platība 10,72 ha) un nekustamais īpašums "Strautmaļi" (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 80760110112, platība 34,42 ha).
- 3.1.2. Derīgo izrakteņu ieguves rezultātā paredzēts ierīkot dīķi aptuveni 30 ha platībā¹, kurā perspektīvā iecerēts attīstīt dīķsaimniecību. Dīķi plānots veidot paralēli īpašumu robežām, atkāpjoties no tām 20 – 50 m attālumā (citviet Ziņojumā norādīts, ka dīķa malas atradīsies vismaz 10 m no zemes īpašumu robežas). Dīķa izvietojumu zemes īpašumā plānots noteikt, ievērojot aizsargjoslas gar ūdensnoteku *Dzilnupe* un koplietošanas ūdensnoteku, kā arī ievērojot ceļa servitūtu. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto precīza dīķa platība un izvietojums tiks noteikts būvprojektā.
- 3.1.3. Paredzētās darbības ietvaros plānots iegūt līdz 100 000 m³ smilts gadā. Ņemot vērā, ka izrokamais smilts materiāla apjoms ir liels, tā izrakšanu un izvešanu plānots īstenot aptuveni 10 gadu laikā².
- 3.1.4. Derīgā materiāla ieguvi plānots veikt virs un zem gruntsūdens līmeņa. Paredzētās darbības realizācijas gaitā netiek plānots veikt ūdens atsūkņēšanu un novadīšanu no Darbības vietas teritorijas.
- 3.1.5. Derīgo izrakteņu ieguves rezultātā izveidoto dīķi plānots izmantot kā ekstensīvu karpu ganību dīķi ar rekreācijas un makšķerēšanas funkcijām. Dīķa ekspluatācijas laikā tiek plānota pakāpeniska zivju ganāmpulka atjaunošana. Nav paredzēta periodiska dīķa nosusināšana, zivju izķeršana un ganāmpulka 100% atjaunošana.
- 3.1.6. Dīķsaimniecības izveidei un ar to saistītai derīgo izrakteņu (smilts) ieguvei nekustamajā īpašumā "Liellauki" ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk arī – IVN) tika piemērots ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2017. gada 24. augusta lēmumu "Ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. RII7SI0076". Izstrādātāja ar 2018. gada 19. marta iesniegumu Nr. 323 "Par: Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras dīķsaimniecības izveides/derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšanu Mārupes novadā" informēja Biroju, ka Ierosinātājas nodoms ir dīķsaimniecības/derīgo izrakteņu ieguves platības paplašināt arī blakus esošajā nekustamajā īpašumā "Strautmaļi", un lūdza abu paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumus apvienot vienā procedūrā. Atsaucoties uz Ierosinātājas lūgumu, Birojs 2018. gada 18. aprīlī pieņēma Lēmumu Nr. 5-02/2 "par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu", ar kuru nolēma, ka paredzētajai darbībai nekustamajā īpašumā "Strautmaļi" nepieciešams IVN un tas veicams apvienotā procedūrā ar Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu.
- 3.1.7. Birojs, lemjot par IVN nepieciešamību, jau vairākkārt³ vērsis uzmanību, ka spēkā esošais Mārupes novada teritorijas plānojums 2014. - 2026. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) attiecīgajā Mārupes novada teritorijā nepieļauj veikt derīgo izrakteņu ieguvi (vienlaikus atļaujot attīstīt dīķsaimniecību). Tā rezultātā, sistemātiski izmantojot dīķu

¹ Ziņojuma 3.2. nodaļa.

² Ziņojuma 3.9. nodaļa.

³ Minēto Birojs Ierosinātājai norādījis jau 2018. gada 1. marta lēmumā Nr. 10-04/7 par Pārvaldes 2017. gada 27. septembra ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma Nr. RII7SI0089 apstrīdēšanu un 2018. gada 20. jūnija programmā Nr. 5-03/4 ietekmes uz vidi novērtējumam dīķsaimniecības izveidei un derīgo izrakteņu ieguvei Mārupes novadā.

izveidošanu kā pamatojumu derīgo izrakteņu ieguvei, Mārupes novadā dažādi komersanti, tai skaitā Ierosinātāja, ilgtermiņā izveidojuši jau vairākus, tuvu viens otram esošus dīkus/derīgo izrakteņu ieguves vietas (pabeidzot ieguvi vienā vietā, tā tiek turpināta jaunā vietā, ierīkojot arvien jaunus un jaunus dīkus). Kopējās dīku platības jau ir sasniegušas un pārsniegušas platību, kādā derīgo izrakteņu ieguvei ir būtiska ietekme uz vidi, un novada teritorijā to ierīkošana rada (un turpina radīt) ietekmes, kas raksturīgas derīgo izrakteņu ieguvei. Biroja viedoklis ir, ka arī Paredzētās darbības pamatā ir Ierosinātājas nodoms turpināt iegūt derīgos izrakteņus teritorijās, kur šāda darbība nav atļauta, uz ko norāda gan dīku ierīkošanas (viens pēc otra) dinamika Mārupes novadā, gan to platības un ekonomiski savdabīgā (ekstensīvā) izmantošana zivsaimniecībai. Vienlaikus Birojs norāda, ka Novērtējuma likuma 14. viens *prim* panta ceturrtā un piektā daļa paredz, ka neatbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam nav šķērslis paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai. Vides aizsardzības iestāžu, tai skaitā Biroja, uzdevums ir nodrošināt, ka Paredzētā darbība ar iespējamu būtisku ietekmi tiek novērtēta, ka vietējai pašvaldībai tiek sniegta izvērsta informācija par būtiskajiem ietekmes aspektiem, iespēju tos samazināt līdz pieļaujamam līmenim un vides problēmām, kuras Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā sagaidāmas. Lēmumu par to, vai Paredzēto darbību akceptēt/neakceptēt, tai skaitā – atzīt to par tādu, kas atbilst Teritorijas plānojumam – pieņem Mārupes novada pašvaldība (Novērtējuma likuma 21. un 22. pants).

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Paredzētās darbības vieta atrodas Mārupes novada dienvidrietumu daļā, teritorijā starp Cenas tīreli un Jaunmārupes ciemu, ārpus apdzīvotām vietām. Jaunmārupes ciema robeža atrodas ~ 1,5 km attālumā⁴ ziemeļaustrumu virzienā no Paredzētās darbības vietas.
- 3.2.2. Zivju dīka ierīkošanai paredzētā teritorija atrodas Mārupes novadā ~ 1,8 km uz dienvidrietumiem no Jaunmārupes ciema centra. Darbības vieta sasniedzama pa valsts nozīmes autoceļu A5 (*Salaspils–Babīte*) (turpmāk – autoceļš A5) līdz Jaunmārupei, tālāk izmantojot pašvaldības ceļus un ielas Čiekuru ielu, Mazcenu aleju, C–4 (*Mehāniskās darbnīcas - Peles*) (turpmāk – autoceļš C–4), C–2 (*Misiņi - Peles*) (turpmāk – autoceļš C–2), C–22 (*Misiņi - Lāčplēši*) (turpmāk – autoceļš C–22), V–21 (*Loka ceļš*) (turpmāk – Loka ceļš). Saskaņā ar Mārupes novada pašvaldības ierosinājumu⁵ kā derīgā materiāla transportēšanas alternatīva Ziņojumā tiek izskatīta transporta maršruta *Ziedkalnu iela – Mazcenu aleja – Čiekuru iela – autoceļš A5* izmantošana. Saskaņā ar Ziņojumu iegūtā smilts materiāla transportam plānots izmantot visus minētos ceļus un ielas. Vienlaikus Ziņojumā norādīts, ka maršruts *Ziedkalnu iela – Mazcenas aleja – Čiekuru iela* var tikt izmantots tikai pēc tam, kad tiks izbūvēts gājēju celiņš *Ziedkalnu ielā* (posmā no Loka ceļa līdz Ozolu ielai) un *Mazcenu alejā* (posmā no Ozolu ielas līdz Mārupes mākslas un mūzikas skolai), lai tiktu nodrošināta mazāk pasargāto satiksmes dalībnieku drošība.
- 3.2.3. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības vieta veido vienotu teritoriju 45,14 ha platībā, kuras sastāvā esošajiem nekustamiem īpašumiem ir noteikti sekojoši apgrūtinājumi – meliorācijas grāvja aizsargjosla īpašumā "*Strautmaļi*" 0,16 ha, ūdensnotekas aizsargjosla īpašumā "*Strautmaļi*" 4,62 ha un īpašumā "*Liellauki*" 0,51 ha, ceļa servitūta teritorija īpašumā "*Liellauki*" 0,22 ha. Zivju dīka ierīkošanu nav paredzēts veikt apgrūtinātajās teritorijās. Ziņojumā norādīts, ka precīza dīksaimniecības ietvaros veidotā dīka platība un izvietojums tiks noteikts būvprojektā. Dīka izvietojums zemes īpašumā tiks noteikts, ievērojot aizsargjoslas gar Dzilnupi un koplietošanas ūdensnoteku, ievērojot ceļa servitūtu, kā arī dīka malas atradīsies vismaz 10 m no zemes īpašuma robežas.

⁴ Attālums noteikts, izmantojot Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamus mērīšanas rīkus.

⁵ Ziņojuma 25. pielikuma 12. lpp.

- 3.2.4. Ziemeļaustrumu un austrumu virzienā no Darbības vietas atrodas vairāki zivsaimniecības dīķi, ziemeļu virzienā arī vairākas viensētas. Darbības vietai tuvākā viensēta “*Saulešēta*” atrodas 180 m attālumā uz dienvidiem, “*Atpūtas*” – 325 m uz ziemeļiem, pārējās tuvākās viensētas austrumu un dienvidaustrumu virzienā atrodas vairāk kā 350 m attālumā no Darbības vietas.
- 3.2.5. Ziņojumā norādīts, ka derīgo izrakteņu krājumi akceptēti īpašumā “*Liellauki*”, savukārt zemes īpašumā “*Strautmaļi*” nav veikta ģeoloģiskā izpēte un smilts krājumu aprēķins. Ģeoloģisko izpēti paredzēts veikt pēc Paredzētās darbības akceptēšanas, kas veikta saskaņā ar Novērtējuma likumā noteikto kārtību. Vienlaikus, vērtējot Paredzēto darbību, Izstrādātāja ņēmusi vērā, ka teritorijas ģeoloģiskā uzbūve ir viendabīga, un pieņēmusi, ka ģeoloģiskā uzbūve un hidroģeoloģiskie apstākļi zemes īpašumā “*Strautmaļi*” neatšķiras no apstākļiem atradnē “*Liellauki*”.
- 3.2.6. Atbilstoši Ziņojumam Ierosinātāja ir saimnieciskās darbības veicēja arī nekustamajos īpašumos “*Jaunviesītes*” (kadastra Nr. 80760110430) ~ 4,10 ha platībā un “*Lielstraumes*” (kadastra Nr. 80760110336) ~ 3,46 ha platībā, kuros smilts ieguve praktiski ir pabeigta un tiks uzsākta zivju dīķa ierīkošana. Minētie īpašumi atrodas ~ 0,5 km attālumā no Darbības vietas uz ziemeļaustrumiem. Līdz ar to Ziņojumā pieņemts, ka ar derīgo izrakteņu ieguvi saistītās ietekmes minētajos īpašumos un Paredzētās darbības ietekmes nesummēsies.
- 3.2.7. Pašlaik Darbības vietā atrodas dīķis 0,5 ha platībā. Dīķa ierīkošanai 0,5 ha platībā Mārupes novada būvvalde 2017. gadā izsniegusi Būvatļauju Nr. BIS-BV-4.4-2017-226 (212/09/2017), izstrādāts būvprojekts un veikta tā saskaņošana. 2018. gadā tikusi uzsākta dīķa ierīkošana, kas pašlaik ir pārtraukta līdz Paredzētās darbības uzsākšanai⁶.
- 3.2.8. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības tuvākajā apkārtnē ir veikta vai tiek veikta vēl citu dīķu ierīkošana, kas saistīta ar smilts materiāla ieguvi:
- 3.2.8.1. nekustamajā īpašumā “*Ķoņi*” (kadastra Nr. 80760110255) (~ 0,076 km attālumā uz ziemeļaustrumiem) paredzēta dīķsaimniecības izveide/derīgo izrakteņu (smilts) ieguve ~ 0,49 ha platībā;
- 3.2.8.2. nekustamajā īpašumā “*Jaunarāji*” (kadastra Nr. 80760110005) (atrodas austrumu virzienā no Darbības vietas), paredzēta dīķsaimniecības izveide/derīgo izrakteņu (smilts) ieguve ~ 2 ha platībā;
- 3.2.8.3. nekustamajā īpašumā “*Misiņi -1*” (kadastra Nr. 80760110254) (~ 0,5 km uz ziemeļaustrumiem) saskaņā ar īpašnieka sniegto informāciju derīgo izrakteņu (smilts) ieguve ~ 4,8 ha platībā ir pabeigta un tiks uzsākta zivju dīķa ierīkošana. Īpašuma “*Misiņi-1*” saimnieciskās darbības veicējs perspektīvā plāno veikt dīķsaimniecības izveidi/derīgo izrakteņu ieguvi nekustamajā īpašumā “*Saulgoži B*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 80760110099), kas no Paredzētās darbības teritorijas atrodas ~ 0,6 km attālumā uz ziemeļrietumiem (nekustamajā īpašumā “*Saulgoži B*” darbības nodrošināšanai plānots izmantot to pašu tehniku, ko īpašumā “*Misiņi-1*”);
- 3.2.8.4. nekustamajā īpašumā “*Viesītes*” (kadastra Nr. 80760110323) (~ 1 km uz ziemeļaustrumiem) veikta smilts ieguve ~ 2,29 ha platībā un ierīkots zivju dīķis.
- 3.2.9. Papildus iepriekš minētajam norādāms, ka:
- 3.2.9.1. nekustamā īpašumā “*Saulgoži B*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 80760110099) plānotajai dīķa ierīkošanai ~ 3,7 ha platībā Pārvalde ar

⁶ Ziņojuma 3.3. nodaļa.

2018. gada 30. novembra lēmumu “Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējums Nr. RI18SI0110” piemēroja ietekmes uz vidi novērtējumu;

- 3.2.9.2. nekustamā īpašumā “Niedras” (kadastra Nr. 80760090035) (~1,7 km uz ziemeļrietumiem) paredzētajai aktīvās atpūtas centra, dīķa (~4,7 ha platībā) un kabeļu trases būvniecībai Pārvalde ar 2019. gada 5. marta lēmumu “Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējums Nr. RI19SI0026” piemēroja ietekmes uz vidi novērtējumu.
- 3.2.10. Paredzētās darbības teritorija atrodas Lielupes upju baseina teritorijā. Paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju virszemes ūdeņi pieder pie Lielupes upju baseina apsaimniekošanas apgabala. Paredzētās darbības teritorija austrumu pusē robežojas ar valsts nozīmes ūdensnoteku *Dzilnupe*, bet rietumu pusē ar Cenas tīreli. Dzilnupe iztek no Cenas tīreļa ziemeļrietumu – ziemeļu daļas, daļēji meliorējot purva teritoriju, un tālāk novada teritoriju šķērso rietumu – ziemeļrietumu virzienā jau kā regulēts grāvis. Upes kopējais garums 18 km, baseina laukums – 115,2 km².
- 3.2.11. Starp Darbības vietu un Cenas tīreli atrodas 3 – 5 m dziļa ūdensnoteka (novadgrāvis), kurā ietek susinātājgrāvji no Cenas tīreļa teritorijas. Cenas tīrelī pagājušā gadsimta otrajā pusē izveidota meliorācijas sistēma un segtā drenāžas sistēma. Saskaņā ar Ziņojumu Darbības vietas apkārtņē meliorācijas sistēmas praktiski ir viena īpašuma vai viena bloka ietvaros un tās likvidācija vai pārveidošana neietekmē kaimiņu īpašumus, ja tiek saglabātas koplietošanas ūdensnotekas. Darbības vietā nav applūstošu teritoriju.
- 3.2.12. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto Mārupes novads atrodas Viduslatvijas zemienes ziemeļrietumu daļas Tīreļu līdzenumā, kas pāriet Piejūras līdzenumā. Teritorijas reljefu veido Baltijas jūras dažādu stadiju akumulatīvie līdzenumi. Reljefs pārsvarā ir lēzeni viļņots un apvidus augstums nedaudz pazeminās Rīgas līča virzienā. Absolūtais augstums no 5 līdz 10 m v.j.l. Pamatojoties uz īpašumā “*Liellauki*” veiktās ģeoloģiskās izpētes datiem, derīgo izrakteņi atradnē veido augšpleistocēna Latvijas svītas Baltijas ledusezera limnoglaciālie nogulumi – smilts aleirītiska (putekļaina) un ļoti smalkgraudaina bez grants graudiem un oļiem, kas klasificēta kā smilts derīgais izrakteņis.
- 3.2.13. Derīgais materiāls ieguļ gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa. Darbības vietā gruntsūdens līmenis samērā augsts ar lielu izmaiņu amplitūdu. Ģeoloģiskās izpētes laikā konstatēta vidēji 0,5–1,5 m liela svārstību amplitūda atkarībā no gada laika. Reģionāla gruntsūdeņu plūsma vērsta uz ziemeļiem Babītes ezera un Lielupes virzienā, kas ir galvenās gruntsūdeņu drenas jeb noplūdes apgabali. Gruntsūdeņu plūsmas struktūru ietekmē Dzilnupe un meliorācijas grāvji, kas ir otras kārtas gruntsūdeņu noplūdes apgabali.
- 3.2.14. Ziņojumā identificēts, ka Darbības vietā un apkārtņē nav reģistrēti ūdensieguves dziļurbumi. Tuvākais reģistrētais ūdens ieguves urbums DB Nr. 11986 atrodas ~1,5 km ziemeļaustrumos no smilts atradnes “*Liellauki*” robežas. Urbums ierīkots 2012. gadā privātmājas ūdensapgādei.
- 3.2.15. Darbības vieta atrodas tuvāk par 15 km no starptautiskās lidostas “*Rīga*” lidlauka kontrolpunkta. VAS “*Starptautiskā lidostas “Rīga”*” 2018. gada 20. decembra vēstulē Nr. 18-7/1692 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”⁷ norāda, ka zivju dīķu ierīkošana 15 km rādiusā ap lidlauka kontrolpunktu uzskatāma par gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstama objekta būvniecību un ierīkošanu, jo veicina vai var veicināt putnu masveidīgu pulcēšanos kā barības avots un ligzdošanas vieta, un Paredzētās darbības realizācijai saņemama valsts aģentūras “*Civilās aviācijas aģentūra*” atļauja. Valsts aģentūra “*Civilās aviācijas aģentūra*” 2018. gada 20. decembra vēstulē Nr. 01-8/1766 “*Par*

⁷ Ziņojuma 9. pielikums.

*dīksaimniecības izveidi*⁸ neiebilst pret dīksaimniecības izveidi Darbības vietā, ja tiks nodrošināts, ka dīksaimniecība un tajā veicamās darbības neizraisīs putnu masveida pulcēšanos.

- 3.2.16. Darbības vieta atrodas tiešā Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijas (turpmāk – Natura 2000 teritorija) – dabas lieguma “*Cenas tīrelis*” (turpmāk – Dabas liegums) tuvumā. Citas tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir dabas liegums “*Melnā ezera purvs*” (arī Natura 2000 teritorija), kas atrodas ~ 2,5 km uz dienvidaustrumiem no Darbības vietas. Dabas liegums 2 133 ha platībā dibināts 1999. gadā, tas veidots ievērojamā skaita purvu apdzīvojošo putnu sugu aizsardzībai, kā arī Dabas lieguma floras īpatnību un neskartu tipisku purva biotopu dēļ. Dabas lieguma izveidošanas un aizsardzības mērķi, faktori, kas jau pirms Paredzētās darbības īstenošanas negatīvi ietekmē Natura 2000 teritorijas dabas vērtības, likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu Dabas liegumā u.c. faktori, kas nozīmīgi iespējamās ietekmes uz Dabas liegumu izvērtējumam, analizēti Ziņojuma 4.7. nodaļā.
- 3.2.17. Darbības vietu 2018. gada 18. septembrī apsekoja sertificēta vaskulāro augu, mežu un virsāju, purvu, zālāju eksperte⁹ (turpmāk – Sugu un biotopu eksperte), kura 2018. gada 8. oktobrī sagatavoja atzinumu par zālāju biotopiem Darbības vietā (Ziņojuma 11. pielikums) un 2019. gada 30. maija papildināja šo atzinumu (Ziņojuma 24. pielikums). Savukārt sertificēts ornitologs¹⁰ Darbības vietas apsekošanu veica 2018. gada 14. septembrī un 2018. gada 1. oktobrī sniedza atzinumu Nr. RL/221/01.10.2018. par Paredzētās darbības ietekmi uz savvaļas putnu populācijām (Ziņojuma 12. pielikums).
- 3.2.18. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes atzinumu Darbības vietā netika konstatēti Latvijā vai Eiropas Savienībā īpaši aizsargājami biotopi. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes norādīto, nepazeminot ūdens līmeni, negatīva ietekme uz Dabas lieguma dabas vērtībām nav paredzama. Savukārt atbilstoši ornitologa atzinumam Darbības vietā nav konstatēta neviena īpaši aizsargājamā putnu suga, nozīmīgas ligzdojošo putnu dzīvotnes nav arī Dabas lieguma perifērijā (Darbības vietas tuvumā), jo Dabas lieguma perifērija faktiski kalpo kā buferzona ap neskarto purva daļu. Nav konstatētas arī putnu sugas, kuru aizsardzībai veidojami mikroliegumi un Latvijas Sarkanajā grāmatā iekļautās putnu sugas.
- 3.2.19. Saskaņā ar publiski pieejamo Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) Valsts kultūras pieminekļu sarakstu¹¹ Darbības vietai tiešā tuvumā neatrodas kultūras pieminekļi.
- 3.2.20. Saskaņā ar Ziņojumu un valsts SIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVGMC) publiski pieejamo piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu datubāzi¹² Darbības vietai tiešā tuvumā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzēto darbību plānots īstenot divos zemes īpašumos, kuru kopplatība ir 45,14 ha. Ziņojumā norādīts, ka, izstrādājot dīksaimniecības projektu, tiks ievēroti zemes īpašumos noteiktie apgrūtinājumi un aizsargjoslas, kā arī saglabāts servitūta ceļš. Dīksaimniecības izveidei plānots izmantot zemes īpašuma “*Strautmaļi*” zemes platību, kas pieguļ īpašumam “*Liellauki*”, maksimāli attālinot to no Dabas lieguma teritorijas. Dīķi

⁸ Ziņojuma 10 pielikums.

⁹ Eksperta sertifikāts Nr. 019; derīgs līdz 2023. gada 1. jūlijam.

¹⁰ Eksperta sertifikāts Nr. 005; derīgs līdz 2023. gada 13. maijam.

¹¹ NKMP Valsts kultūras pieminekļu saraksts <https://is.mantojums.lv/map/>.

¹² LVGMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=home_view.

paredzēts veidot kā perspektīvu, tūrisma attīstību veicinošu objektu, kas izmantojams gan vasarā, gan ziemā. Dīķis plānots kā zivju ganāmpulka ganību dīķis, taču to paredzēts izmantot arī rekreācijas un sporta pasākumiem, tai skaitā ūdens transportam, zvejai un makšķerēšanai.

- 3.3.2. Izstrādātāja norādījusi, ka Paredzētajai darbībai nav iespējama teritorijas izvēles alternatīva, tādējādi iespējama tikai alternatīvu tehnoloģiju izskatīšana gan dīķa ierīkošanai, gan tālākai apsaimniekošanai.
- 3.3.3. Ģeoloģiskās izpētes darbi nekustamajā īpašumā "*Liellauki*" veikti 2017. gada maijā. Pamatojoties uz izpētes datiem, ir veikts derīgā izrakteņa – smilts krājumu aprēķins un ar LVĢMC 2018. gada 24. janvāra lēmumu¹³ akceptēti derīgā izrakteņa krājumi un izsniegta derīgo izrakteņu atradnes pase. Atradnē "*Liellauki*" kopā akceptēti 560 640 m³ smilts A kategorijas krājumi, no tiem zem pazemes ūdens līmeņa atrodas 539 150 m³, statistiskais ūdens līmenis no zemes virsas ir 0,6 – 1,2 m dziļumā. Kopējā atradnes platība – 93 440 m², derīgā slāņa biezums – 6 m. Segkārtu veido vidēji 0,64 m biezs kūdrainas augsnes slānis. Savukārt zemes īpašumā "*Strautmaļi*" nav veikta ģeoloģiskā izpēte un aprēķināti smilts krājumi. Ģeoloģisko izpēti paredzēts veikt pēc Paredzētās darbības akceptēšanas, kas veikta Novērtējuma likumā noteiktā kārtībā. Dīķa ierīkošanu un derīgo izrakteņu ieguvī paredzēts veikt pakāpeniski, darbību uzsākot izpētītajā atradnes "*Liellauki*" teritorijā, paralēli veicot ģeoloģisko izpēti zemes īpašuma "*Strautmaļi*" teritorijā.
- 3.3.4. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, uzsākot darbus atradnes teritorijā, derīgo izrakteņu licences laukumā tiks nosprausti licences laukuma robežpunkti dabā, izbūvēts pievedceļš, izveidota ieguves vietas iebrauktuve, uzstādītas barjeras un informatīvās zīmes. Sākotnēji tiks sagatavots ieguves laukums ~ 6 ha platībā. Segkārtu paredzēts noņemt pakāpeniski, atsedzot derīgo materiālu izstrādei nepieciešamā platībā. Atbrīvotajā atradnes teritorijā tiks turpināta dīķa ierīkošana, kā sākuma punktu izmantojot dīķi, kuru uzsākts ierīkots saskaņā ar būvatļauju. Noņemto augsnes slāni paredzēts izmantot vaļņu veidošanai pa īpašuma perimetru, tādējādi mazinot smilts izrakšanas laikā iespējamās trokšņu un putekļu emisijas. Pēc tam augsne tiks izmantota teritorijas labiekārtošanai, bet atlikusī realizēta. Norādīts, ka konkrēti ieguves darbu secības risinājumi tiks noteikti derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- 3.3.5. Smilti paredzēts iegūt ar ekskavatoru virs pazemes ūdens līmeņa un zem pazemes ūdens līmeņa, dziļumā, kuru aizsniedz izmantotā ekskavatora kauss, vidēji pirmās kāples augstums 3 m. Iegūtais smilts materiāls tiks novietots krautnē, kuras pamatne planēta tā, lai nodrošinātu ūdens noteci karjera virzienā. Ūdens notece no krautuvē novietotā smilts materiāla notiks dabiskas filtrācijas ceļā. Pēc brīvā ūdens notecēšanas, smilts materiāls būs gatavs realizācijai. Darbības vietā nav plānota papildus iegūtā materiāla apstrāde (sijāšana vai mazgāšana). Smilts ieguvī zem pazemes ūdens līmeņa paredzēts veikt ar zemes sūcēju. Zemes sūcējs atradīsies uz pontona ieguves baseinā, kas izveidojies pēc smilts materiāla ieguves ar ekskavatoru. Zemes sūcējs veiks ieguvī dziļāk par ekskavatora aizsniegto dziļumu, līdz vidējam dziļumam 6 m. Iegūto smilts materiālu, kas sajaukts ar ūdeni proporcijā aptuveni 1:4, paredzēts nogādāt pa caurulēm krautnē, kur notiks ūdens lejupejoša filtrācija. No krautnes, kad sasniegts optimālais mitruma līmenis, materiālu paredzēts realizēt, vai pārkraut kompaktākā krautnē. Ūdens no krautnes nonāks atpakaļ ieguves baseinā.
- 3.3.6. Kad ekskavatora izveidotā ūdenstilpne piepildīsies ar ūdeni un sasniegs vismaz 0,5 ha platību, būs iespējams uzsākt smilts ieguvī, izmantojot zemes sūcēju. Vienlaicīga ekskavatora un zemessūcēja darbība netiek plānota, ieguvī veiks pārmaiņus ar vienu vai

¹³ LVĢMC Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas 2018. gada 24. janvāra sēdes protokols Nr. 6.

otru iekārtu. Karjera izstrāde tiks uzsākta Darbības vietā esošā dīķa teritorijā, pakāpeniski radiāli virzoties rietumu virzienā. Vispirms dīķi plānots izbūvēt īpašuma “*Liellauki*” teritorijā, pakāpeniski pārejot uz īpašuma “*Strautmaļi*” teritoriju, kur smilts izrakšanu varēs uzsākt pēc ģeoloģiskās izpētes veikšanas, krājumu akceptēšanas un zemes dziļu izmantošanas licences saņemšanas. Izraktās smilts atbērtnes tiks ierīkotas saskaņā ar ieguves projektu, to izvietojums mainīsies, palielinoties izraktā dīķa platībai. Paredzētās darbības teritorija tiks norobežota ar žogu, uzstādot brīdinājuma zīmes (identiski, kā tas darīts teritorijām īpašumos “*Jaunviesītes*” un “*Lielstraumes*”).

- 3.3.7. Darbības vietā iegūtās smilts krautnes izvietojums paredzēts mainīgs un būs atkarīgs no dīķa teritorijas paplašināšanas. Tā kā ieguvi plānots veikt nepazeminot pazemes ūdens līmeni, nav paredzēts veidot ūdens atsūknēšanas un novadīšanas sistēmu. Lai mazinātu Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz vidi, ap ieguves vietu paredzēts veidot augsnes aizsargvalni. Ziņojuma dažādās nodaļās sniegta atšķirīga informācija par iespējamo valņa augstumu (1 m vai 2 – 3 m augstumā) (piemēram, Ziņojuma 34., 54., 127. lpp.). No minētās informācijas vērtējuma kopsakarā var secināt, ka valnis ieguves laikā, iespējams, būs augstāks (2-3 m), bet pēc ieguves darbu pabeigšanas un vietas rekultivācijas par zivju dīķi, valnis ap dīķi tiks saglabāts (~ 1 m augstumā).
- 3.3.8. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto zivju dīķis tiks projektēts ar nogāžu slīpumu $m=3$ un kopējo maksimālo dziļumu no zemes virsas – 6 m. Pārsvārā dīķa pamatni paredzēts veidot ar nevienmērīgu dziļumu, gar krastmalām veidojot seklūdenu daļu, kas daļēji tiks apaudzināta ar ūdensaugiem, tādējādi nodrošinot zivju dzīvošanai labvēlīgākus apstākļus. Dīķa seklūdenu daļa varēs tikt izmantota arī rekreācijas nolūkos.
- 3.3.9. Saskaņā ar Ziņojumu Ierosinātāja pašlaik veic dīķsaimniecības izveidi tuvumā esošajos īpašumos “*Jaunviesītes*” un “*Lielstraumes*”. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības realizācijai plānots izmantot tos pašus tehniskos līdzekļus¹⁴ – ekskavatoru ar apgriezto kausu (New Holland E215BL C, jauda 112 kW), frontālo iekrāvēju (Volvo L210, jauda 148 kW), zemes sūkni (Dragflow 01CU/EL1204HC, jauda 74 kW)¹⁵, kas tiek izmantoti smilts ieguvei īpašumos “*Jaunviesītes*” un “*Lielstraumes*”. Līdz ar to Izstrādātāja norāda, ka smilts materiāla izstrādes laikā Paredzētās darbības vietā nav nepieciešams izveidot administratīvo un uzturēšanās bāzi, jo tāda ir izveidota netālu esošajā Ierosinātājas piederošā īpašumā “*Jaunviesītes*”. Paredzētās darbības vietā plānots izvietot pārvietojamo biotualeti. Darbības vietā netiks veidots atsevišķs tehnoloģiskais laukums – ieguves tehnikas izvietojumam ārpus darba laika – nakti tehnika paliek ieguves vietā, bet ilgstošāka pārtraukuma gadījumā to novietos īpašumā “*Jaunviesītes*” esošajā tehnoloģiskajā laukumā, kur atrodas administratīvā ēka, tehnikas novietne, biotualetes. Šo teritoriju izmantos arī kā saimniecisko teritoriju, veidojot zivju dīķi un rekreācijas teritoriju. Tāpat Ziņojumā tiek norādīts, ka arī transportējamais smilts materiāla daudzums, uzsākot smilts ieguvi jaunā dīķa izveidošanas vietā, nepalielināsies.
- 3.3.10. Paredzētās darbības ietvaros plānots diversificēt derīgā materiāla transportēšanas maršrutus, izmantojot arī maršrutu pa pašvaldības autoceļiem C–2 un C–4, kas ved caur ciemu “*Peles*” līdz valsts autoceļam A5, tādā veidā samazinot ietekmi uz apkārtējo vidi, salīdzinot ar šī brīža situāciju, kad visas automašīnas derīgā materiāla transportēšanai pārvietojas pa pašvaldības autoceļiem C–22 un Loka ceļu. No Ziņojuma izriet, ka iespēju robežās transportēšanas maršruts plānots tā, lai automašīnas no valsts autoceļa A5 iebrauktu pa autoceļu C–2 un C–4 līdz Darbības vietai, bet izbrauktu virzienā C–22 un Loka ceļš līdz valsts autoceļam A5, tādējādi veidojot vienvirziena kustību. Šāda risinājumu plānots realizēt informējot klientus, kas iegādājas smilts materiālu, par iebraukšanas un izbraukšanas virzieniem. Saskaņā ar Mārupes novada pašvaldības

¹⁴ Ziņojuma 3.5. nodaļa.

¹⁵ Ziņojuma 2. tabula “Tehniskie līdzekļi”.

ierosinājumu kā transportēšanas alternatīva Ziņojumā tiek izskatīta arī transporta maršruta *Ziedkalnu iela – Mazcenu aleja – Čiekuru iela – autoceļš A5* izmantošana derīgā materiāla izvešanai. Ziņojumā norādīts, ka izraktā smilts materiāla transportam plānots izmantot visus minētos ceļus (ielas).

- 3.3.11. Ziņojumā norādīts, ka Paredzēto darbība var veikt darba dienās, laika posmā no plkst. 7:00 – 19:00, jo gaisa un trokšņa modelēšana veikta ievērojot, ka darbi tiks veikti dienas laikā, iekļaujoties intervālā no plkst. 7:00 – 19:00. Derīgā materiāla transportēšana atbilstoši uzstādītajām ceļa zīmēm paredzēta pēc iespējas tuvāk normālam darba laikam no plkst. 7:00 – 19:00. Vienlaikus saskaņā ar Ziņojumu, realizējot darbību, tiks ņemti vērā iedzīvotāju iebildumi par darba laiku uzsākšanu no plkst. 8:00¹⁶. Ziņojumā norādīts, ka ieguves darbi plānoti darba dienās, darba laikā, iekļaujoties laika posmā no plkst. 8:00 – 19:00; siltajā gada laikā (orientējoši no aprīļa līdz novembrim). Savukārt materiāla transports iespējams laika posmā no plkst. 8:00 – 19:00, darba dienās. Tādējādi kopumā var prognozēt, ka ieguves darbi un materiāla izvešana tiks veikta darba dienās (5 dienas nedēļā), iekļaujoties laika posmā no plkst. 8.00 līdz 19.00, nepieļaujot darbu veikšanu normatīvajos aktos noteiktajās vakara un nakts stundās, kas novērš trokšņu traucējumus vakara, nakts stundās un brīvdienās, tai skaitā svētku dienās. Tāpat Ziņojumā norādīts, ka tiks ievērotas uz transportēšanas maršrutiem uzstādītās ceļa zīmes.
- 3.3.12. Smilts ieguves apjomi Darbības vietā būs atkarīgi no ekonomiskās situācijas un pieprasījuma. Izstrādātāja norāda, ka šajā projekta attīstības stadijā nav iespējams sniegt precīzus aprēķinus par smilts materiāla pieprasījumu. Plānots iegūt ~ 50 000 – 100 000 m³ smilts materiāla gadā. Tā kā ieguve plānota tikai siltajā gada laikā (aprīlis līdz novembris), vidējais ieguves apjoms mēnesī ir 5 700 m³ smilts materiāla, vidējais ieguves apjoms dienā – 280 m³. Ieguves laika grafiks arī lielā mērā būs atkarīgs no pieprasījuma un iespējām realizēt smilts materiālu, jo teritorijā netiek plānota lielu smilts materiāla uzkrājumu veidošana. Ieguvi plānots pārtraukt laikā, kad dienas vidējā temperatūra ir zem nulles. Šajā laikā maksimālie apjomi tiks uzkrāti krautnē, no kurienes atkarībā no pieprasījuma materiāla izvešanu var veikt arī laikā, kad ieguve nenotiek. Derīgā materiāla izvešanai aktīvajā periodā paredzēti līdz 45 reisi dienā.
- 3.3.13. Realizētās produkcijas svēršanu un uzskaiti paredzēts veikt ar kalibrētiem svāriem, kas iebūvēti frontālajā iekrāvējā. Gatavā produkcija tiks izvesta ar autotransportu (pašizgāzējiem), to iekraujot ar frontālo iekrāvēju.
- 3.3.14. Sadzīves atkritumus, kas radīsies Darbības vietā nodarbinātajiem ikdienas vajadzību nodrošināšanai, plānots nodot uzņēmumam, kas sniedz attiecīgus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus. Ražošanas atkritumi un bīstamie atkritumi galvenokārt veidosies no tehnisko līdzekļu apkopes un remonta gaitā. Ziņojumā norādīts, ka par to apkopi un remontu plānots noslēgt līgumu ar komersantu, kurš specializējies attiecīgu darbu veikšanā, vienlaikus kā vienu no līguma prasībām, izvirzot arī apkopes un remonta laikā radušos atkritumu savākšanu un apsaimniekošanu. Vienlaikus paredzams, ka neliels daudzums bīstamo atkritumu (eļļainu lupatu, sorbenta un sorbējošo paklājiņu) var rasties degvielas uzpildes gaitā. Šo atkritumu savākšanai īpašuma "*Jaunviesītes*" teritorijā tiks novietots speciāls kontainers un noslēgts līgums ar uzņēmumu, kas sniedz attiecīgus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus.
- 3.3.15. Sadzīves atkritumu veidošanās prognozējama arī dīķa ekspluatācijas laikā. Paredzēta šķirota atkritumu savākšanas sistēma, izvietojot teritorijā atbilstoši marķētus konteinerus un slēdzot līgumu ar atbilstošu atkritumu apsaimniekotāju. Paredzams, ka atkritumi radīsies arī dīķa tīrīšanas rezultātā. Ziņojumā norādīts, ka pēc ilgāku gadu darbības, ja dīķī seklākajās zonās sāk augt pārmērīgi niedres un citi ūdens augi, var būt nepieciešama

¹⁶ Ziņojuma 3.6.nodaļa

niedru izplaušana. Šajā gadījumā nopļauto niedru masa tiks izņemta no ūdenstilpes un turpmāk var tikt izmantota gan kā mulčēšanas materiāls, gan arī kompostēta vai nodota biomasas, ko izmanto enerģijas iegūšanai, ražošanai. Atsevišķos gadījumos (prognozējami reizi 10 – 15 gados) iespējams var rasties nepieciešamība veikt dīķa tīrīšanu, samazinot dibennogulumu apjomu. To paredzēts veikt, izmantojot atbilstoši aprīkotu zemessūcēju. Iegūta dūņu masa tiks kompostēta un izmantota zemes auglības paaugstināšanai.

- 3.3.16. Attiecībā uz plānotajiem rekultivācijas darbiem Ziņojumā norādīts, ka dīķis tiks izbūvēts kā karpu ganību dīķis, kuru būs iespējams izmantot arī rekreācijas un sporta pasākumiem, tai skaitā, ūdens transportam, zvejai un makšķerēšanai. Tiek apsvērts, ka Darbības vietā varētu tikt ierīkotas arī takas, skatu tornis, peldošas vai uz pāļiem būvētas atpūtas mājiņas ūdenstilpē, tomēr šāds variants aplūkots tikai teorētiski. Ziņojumā vērtētais un paredzētais ūdenstilpes izmantošanas veids pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas ir ekstensīvs karpu dīķis.
- 3.3.17. Dīķim un turpmākajai rekreācijas un tūrisma infrastruktūras izveidei tiks izstrādāts būvprojekts, taču ņemot vērā, ka izrokamais smilts materiāla apjoms ir liels, tā izrakšanu un smilts izvešanu plānots īstenot 10 gadu laikā, Ziņojumā norādīts, ka pašlaik izstrādāt dīķa būvprojektu ir pārāgi. No Ziņojuma izriet, ka Ierosinātāja neparedz ierīkot nārsta, mazuļu vai audzēšanas dīķi – zivis ganāmpulkam plānots iepirkt no zivju audzētāja. Optimālais ielaižamo zivju skaits tiks noteikts akvakultūras ražošanas objekta projektā, papildus ielaižot noteiktu skaitu līdaku, kas nodrošinās optimālus karpu augšanas apstākļus. Ganību dīķa ikdienas ekspluatācija ietvers sekojošus pasākumus – ganāmpulka uzraudzīšanu, barošanu, ūdens kvalitātes kontroli, ūdens aerāciju, putnu atbaidīšanu u.c. Paredzēts noslēgt līgumu par veterināro uzraudzību, kas nodrošinās regulāru zivju ganāmpulka uzraudzību. Kā barība tiks izmantota specializētā zivju barība, tai skaitā kombinētā barība, graudi u.c. Barības daudzums tiks aprēķināts atbilstoši zivju masai dīķī. Lai atbaidītu putnus no dīķa un novērstu to pulcēšanos, tiek paredzēts izmantot atbilstošas skaņas iekārtas, kuras tiks izmantotas un darbinātas gadījumos, kad tiek novērota putnu pulcēšanās.
- 3.3.18. Gadījumā, ja akvakultūras saimniecības darbību plānos pārtraukt, paredzēts veikt izvērtējamu vai dabiskā barības bāze ir pietiekama zivju apjomam ūdenstilpē. Nepieciešamības gadījumā veicot zivju daļēju izķeršanu. Tā kā dīķis tehniski tiek veidots ilglaicīgai ekstensīvai izmantošanai, tad, pārtraucot akvakultūras saimniecības darbību, nav vajadzīgs veikt īpašus dīķa rekultivācijas vai pārbūves pasākumus - vien likvidējamas zivju piebarošanas vietas. Izveidoto rekreācijas infrastruktūru – ceļņus, laivu piestātni, putnu vērošanas torni, atpūtas mājiņas var turpināt izmantot rekreācijas nolūkos un iespējams arī turpināt makšķerēšanu, jo zivis dabīgi dzīvos ūdenstilpē, gan mazākā skaitā kā tad, kad tika piebarotas.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ietekmes uz vidi novērtēšanas nosacījumi paredz prasību, lai, novērtējot paredzēto darbību, tiktu izsvērtas pieņemamās alternatīvas, kas varētu būt piemērotas ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām. Vērtējot Paredzētās darbības alternatīvos risinājumus, vērtētas alternatīvas tehnoloģijām smilts ieguvei un zivju audzēšanai, kā arī izsvērtas derīgā materiāla transportēšanas maršruta alternatīvas. Kopumā alternatīvu novērtēšanai un savstarpējai salīdzināšanai tika vērtēta ietekme uz vidi vairākiem iespējamiem vides aspektiem, tai skaita, trokšņa traucējumiem, ietekmes uz gaisa kvalitāti, hidroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, bioloģisko daudzveidību u.c.

- 3.4.2. Ierosinātāja teorētiski ir izvērtējusi divas alternatīvas smilts ieguves tehnoloģijas – ieguves laikā pazeminot pazemes ūdens līmeni, veicot karjera ūdens atsūkņēšanu, un veicot ieguvi virs un zem pazemes ūdens līmeņa, to nepazeminot. Izvērtējuma rezultātā tika pieņemts lēmums veikt derīgo izrakteņu ieguvi, nepazeminot pazemes ūdens līmeni. Ziņojumā norādīts, ka smilts ieguves veikšana zem pazemes ūdens līmeņa, izmantojot karjera ūdeņu atsūkņēšanu, ir sarežģītāks un dārgāks ieguves veids, ar lielāku ietekmi uz vidi, it sevišķi piegulošo teritoriju hidroloģisko režīmu. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, IVN procesā tika pieņemts lēmums izskatīt tikai vienu smilts izrakšanas tehnoloģisko risinājumu – smilts izrakšana bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas.
- 3.4.3. Vienlaikus Ziņojumā iekļautajā hidroģeoloģiskajā novērtējumā teorētiski vērtēta arī iespēja dīķa ierīkošanas gaitā veidot dīķa savienojumu ar Dzilnupi, periodiski veicot dīķa ūdens novadišanu. Novērtēts, ka šādam risinājumam prognozējama lielāka ietekme uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem un lielākas depresijas piltuves veidošanās kā pašlaik prognozētā. Tāpat norādīts, ka periodiska dīķa ūdens novadišana ietekmētu bioloģisko daudzveidību kā dīķī, tā Dzilnupē.
- 3.4.4. Savukārt zivju dīķa apsaimniekošanai tika izvērtētas divas alternatīvas – ekstensīva ganību dīķa ierīkošana ar rekreācijas un maksšķerēšanas funkcijām, ganāmpulku atjaunojot pakāpeniski (1. alternatīva) un daļēji intensīvas zivkopības ražošanas ganību dīķa ierīkošana, kas periodiski (reizi 2–3 gados) tiek pilnībā nosusināts, veicot visu zivju nozveju, un dīķa tīrīšanu (2. alternatīva). Pamatojoties uz apsvērumiem, ka videi draudzīgāka un ar būtiski mazāku ietekmi uz vidi ir zivju dīķa ekspluatācijas 1. alternatīvais risinājums – pastāvīga, ekstensīva zivju dīķa ekspluatācija ar pakāpenisku ganāmpulka papildināšanu, neveicot dīķa regulāru nosusināšanu un visu zivju nozveju, Darbības ierosinātāja ir pieņēmusi lēmumu īstenot 1. alternatīvo risinājumu zivju dīķa ekspluatācijai.
- 3.4.5. Ziņojumā norādīts, ka, izvērtējot Paredzētās darbības atsevišķus etapus (smilts izrakšana, dīķa aprīkošana, zivju ganību dīķa ekspluatācija), tika konstatēts, ka paaugstinātas trokšņa emisijas un piesārņojošo vielu emisijas gaisā prognozējamas pirmajā etapā – smilts izrakšana un tās transports. Savukārt zivju dīķa aprīkošanas procesā iespējamās nebūtiskās trokšņa emisijas no būvniecības tehnikas, kas nepārsniedz trokšņa emisijas no smilts izrakšanas tehnikas. Dīķa ekspluatācijas gaitā, neatkarīgi no tā, vai tiek īstenots 1. vai 2. alternatīvais variants, nav prognozējamas trokšņa emisijas, kas varētu pārsniegt normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības ne Paredzētās darbības teritorijā, ne ārpus tās. Tāpēc Ziņojumā tiek novērtētas trokšņa un gaisa piesārņojošo vielu emisijas un to izplatība smilts materiāla iegūšanas un transportēšanas procesā. Izvērtējot un salīdzinot iegūtos rezultātus, secināts, ka paaugstināts trokšņa līmenis pie Loka ceļa un Ziedkalnu ielas tuvumā esošajās mājās saglabāsies, neatkarīgi no transportēšanas alternatīvas (t.i. – gan pašlaik, gan realizējot Paredzēto darbību). Vienlaikus secināts, ka maršrutā caur ciemu “Peles” noteiktais trokšņa līmenis netiktu pārsniegts nevienā no analizētajiem gadījumiem. Detālāks ietekmju izvērtējums gaisa piesārņojuma un trokšņa aspektā sniegts šī Biroja atzinuma 6.4.1. un 6.4.2. punktos.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Pārvaldes 2017. gada 24. augusta lēmums *“Ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. RII7SI0076”*.
- 4.2. Izstrādātājas 2018. gada 19. marta iesniegums Nr. 323 *“Par: Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras dīķsaimniecības izveides/derīgo izrakteņu ieguves teritorijas paplašināšanu Mārupes novadā”*.
- 4.3. Biroja 2018. gada 18. aprīļa lēmums Nr. 5-02/2 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”*.

- 4.4. Izstrādātājas 2018. gada 15. maija elektroniskā pasta vēstule “*Sākotnējā sabiedriskā apspriešana KVL Baltic*” un tai pievienotais paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģ. Nr. 5-01/832).
- 4.5. Mārupes novada iedzīvotāju 2018. gada 24. maija kolektīvais iesniegums (kopumā parakstījušies 37 iedzīvotāji) (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/893).
- 4.6. Biedrības “*Par zaļu Pierīgu*” 2018. gada 1. jūnija elektroniskā pasta vēstule (Biroja reģistrācijas Nr. 1-07/946).
- 4.7. Mārupes novada Jaunmārupes Loka ceļa iedzīvotāju 2018. gada 1. jūnija kolektīvais iesniegums (kopumā parakstījušies 28 iedzīvotāji) (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/972).
- 4.8. Fiziskas personas 2018. gada 3. jūnija iesniegums (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/957).
- 4.9. Fiziskas personas 2018. gada 3. jūnija iesniegums (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/961).
- 4.10. Fiziskas personas 2018. gada 3. un 4. jūnija iesniegumi (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/956 un Nr. 5-01/960).
- 4.11. Mārupes novada iedzīvotāju 2018. gada 4. jūnija iesniegums (kopumā parakstījušies 6 iedzīvotāji) (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/958).
- 4.12. Fiziskas personas 2018. gada 4. jūnija iesniegums (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/959).
- 4.13. VAS “*Starptautiskā lidosta “Rīga”*” 2018. gada 5. jūnija elektroniskā pasta vēstule “*Par priekšlikumiem IVN darbībai dīkšaimniecības izveidei un derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajos īpašumos “Liellauki” un “Strautmaļi”*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/983).
- 4.14. Izstrādātājas 2018. gada 5. jūnija vēstule Nr. 530 “*Par: Paredzētās darbības dīkšaimniecības izveide/derīgo izrakteņu ieguve ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādi*” un tai pievienotie materiāli.
- 4.15. Izstrādātājas 2018. gada 5. jūnija vēstule Nr. 531 “*Par: Paredzētās darbības dīkšaimniecības izveide/derīgo izrakteņu ieguve sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem*” un tai pievienotie materiāli.
- 4.16. Biroja 2018. gada 20. jūnija Programma Nr. 5-03/4 ietekmes uz vidi novērtējumam dīkšaimniecības izveidei un derīgo izrakteņu ieguvei Mārupes novadā.
- 4.17. Izstrādātājas 2019. gada 8. aprīļa elektroniskā pasta vēstule “*IVN Zinojuma sabiedriskā apspriešana*” un tai pievienotais paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģ. Nr. 5-01/632).
- 4.18. Izstrādātājas 2019. gada 9. aprīļa elektroniskā pasta vēstule “*FW: IVN Zinojuma sabiedriska apspriešana*” un tai pievienotais paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģ. Nr. 5-01/655).
- 4.19. Izstrādātājas 2019. gada 2. maija vēstule Nr. 191 “*Par: Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) ziņojuma sabiedrisko apspriešanu*” un tai pievienotie materiāli.
- 4.20. Mārupes novada domes 2019. gada 7. maija vēstule Nr. 1/2-2/135 “*Par IVN ziņojumu paredzētajai darbībai “Dīkšaimniecības izveide un ar to saistītā derīgo izrakteņu ieguve zemes īpašumos “Liellauki” un “Strautmaļi”*”.
- 4.21. Mārupes novada iedzīvotāju 2019. gada 7. maija kolektīvais iesniegums (kopumā parakstījušies 21 iedzīvotāji) (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/842).
- 4.22. DAP 2019. gada 10. maija vēstule Nr. 4.9/2630/2019-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.23. Izstrādātājas 2019. gada 11. jūnija vēstule Nr. 247 “*Par: Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma iesniegšanu paredzētajai darbībai*” ar pielikumiem.

- 4.24. VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" 2019. gada 25. jūnija vēstule Nr. N-2019-874 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".
- 4.25. Mārupes novada domes 2019. gada 9. jūlija vēstule Nr. 1/2-2/194 "Par precizēto IVN ziņojumu".
- 4.26. Pārvaldes 2019. gada 10. jūlija vēstule Nr. 4.5.-20/5250 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".
- 4.27. DAP 2019. gada 10. jūlija vēstule Nr. 4.9/4121/2019-N "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu".
- 4.28. Izstrādātājas 2020. gada 28. februāra vēstule Nr. 123 "Par: Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma iesniegšanu paredzētajai darbībai" ar pielikumiem.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

Detalizēta informācija par sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publiskota Biroja tīmekļa vietnē Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas gaitas sadaļā: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti>. Citu starpā minētajā tīmekļa vietnē publiskoti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopoto viedokļu un argumentu izklāstu.

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par Paredzēto darbību un tās sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "Mārupes vēstis" maija numurā (2018. gada 15. maijā), pašvaldības tīmekļa vietnē www.marupe.lv, SIA "Firma L4" tīmekļa vietnē www.l4.lv un Biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv, kā arī Izstrādātāja par Paredzēto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.
- 5.1.2. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2018. gada 30. maijā Mārupes mūzikas un mākslas skolā (adrese: Mazcenu aleja 39, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV-2166) plkst. 17.00. Saskaņā ar sanāksmes protokolu tajā piedalījās 28 personas, tai skaitā Ierosinātājas un Izstrādātājas pārstāvji. Klātesošajiem tika sniegta informācija par Paredzēto darbību. Sanāksmes dalībnieki pauda neapmierinātību saistībā ar dīkšaimniecības izveides laikā iegūtā materiāla transportēšanu un transportēšanas radītajiem traucējumiem iedzīvotājiem.
- 5.1.3. Paredzētās darbības IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros sabiedrība varēja sniegt priekšlikumus par Ierosinātājas Paredzēto darbību. Paredzētās darbības IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā tika saņemti vairāki fizisku personu un kolektīvi parakstīti iesniegumi saistībā ar plānoto darbību, galvenokārt paužot bažas par dīkšaimniecības izveides laikā iegūtā materiāla uzglabāšanu un transportēšanu, transportēšanas radītajiem traucējumiem.
- 5.1.4. Pamatojoties uz Izstrādātājas pieteikumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2018. gada 20. jūnijā izsniedza programmu ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "Mārupes vēstis" aprīļa numurā (2019. gada 8. aprīlī), pašvaldības tīmekļa vietnē www.marupe.lv, SIA "Firma L4" tīmekļa vietnē www.l4.lv un Biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Mārupes novada domes Klientu apkalpošanas centrā (adrese: Daugavas iela 29, Mārupe, Mārupes novads, LV-2169) un Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.l4.lv.
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2019. gada 24. aprīlī Jaunmārupes pamatskolā (adrese: Mazcenu aleja 4a, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV-2169) plkst. 18:00. Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu tajā piedalījās 9 personas. Klātesošie tika iepazīstināti ar IVN procedūru, ziņojumu un galvenajiem secinājumiem. Sabiedriskās apspriešanas diskusiju daļā klātesošajiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus par Paredzēto darbību, tās risinājumiem un sagaidāmo ietekmi. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas dalībnieki galvenokārt interesējās par iegūtā materiāla transportēšanas maršrutiem.
- 5.2.3. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Ierosinātājai vai Birojam varēja iesniegt 30 dienu laikā pēc paziņojuma publicēšanas. Šajā periodā Birojā saņemtie priekšlikumi un viedokļi nosūtīti Ierosinātājai Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2019. gada 11. jūnijā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļa vietnēs www.marupe.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.l4.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:
 - 5.3.2.1. VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" 2019. gada 25. jūnija vēstuli Nr. N-2019-874 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".
 - 5.3.2.2. Mārupes novada domes 2019. gada 9. jūlija vēstuli Nr. 1/2-2/194 "Par precizēto IVN ziņojumu".
 - 5.3.2.3. Pārvaldes 2019. gada 10. jūlija vēstuli Nr. 4.5.-20/5250 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".
 - 5.3.2.4. DAP 2019. gada 10. jūlija vēstuli Nr. 4.9/4121/2019-N "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu".
- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2019. gada 19. jūlija vēstuli Nr. 5-01/602 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu" lūdza sniegt papildus informāciju un vērtējumu vēstulē norādītiem Biroja komentāriem.

5.4. Sabiedrības informēšana par papildināto Ziņojumu:

- 5.4.1. Ziņojuma aktuālā redakcija Birojā tika iesniegta 2020. gada 2. martā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļa vietnēs www.vpvb.gov.lv un www.marupe.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.l4.lv.
- 5.4.2. Tā kā institūcijas nebija izteikušas būtiskus iebildumus par Ziņojumā sniegto vērtējumu, tad Birojs institūcijām atkārtoti nav lūdzis sniegt viedokli par iesniegto Ziņojumu. Citi viedokļi no ieinteresētajām pusēm Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojā nav saņemti.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tai skaitā ietekmes, kas izriet no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas. Vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi u.c. ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes.
- 6.2. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzēto darbību pēc tās specifikas, plānotajiem risinājumiem un atrašanās vietas, būs gaisa piesārņojošo vielu un trokšņu emisijas. Tomēr, ņemot vērā Darbības vietas atrašanos pret dzīvojamām mājām, šīs ietekmes galvenokārt radīs iegūtā materiāla transportēšana, jo transportēšanas maršrutu tuvumā atrodas dzīvojamās mājas. Ilgtermiņā tiks ietekmēta arī ainava. Tāpat, – lai arī nav plānota gruntsūdens līmeņa papildus pazemināšana ar atsūknēšanu un novadīšanu ārpus Darbības vietas, – derīgo izrakteņu ieguve zem gruntsūdens līmeņa (tostarp ar zemessūcēju) var būt saistīta ar iespējamām hidroģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma lokālām izmaiņām, arī šīs ietekmes Ziņojumā vērtētas, īpaši kontekstā ar Dabas lieguma tuvumu. Atbilstoši Biroja izsniegtās Programmas IVN veikšanai nosacījumiem Ziņojumā veikts arī iespējamās ietekmes novērtējums uz Dabas liegumu, kas ir Natura 2000 teritorija, secinot, ka negatīvas un nozīmīgas ietekmes ar plānotajiem risinājumiem netiks radītas.

6.3. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.3.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes.
- 6.3.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas.
- 6.3.3. Citi ar derīgo izrakteņu transportēšanu saistītie aspekti.
- 6.3.4. Hidroģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas.
- 6.3.5. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, tai skaitā Natura 2000 teritoriju, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes:

- 6.4.1.1. Ziņojumā, izvērtējot Paredzētās darbības atsevišķus etapus (smilts izrakšana, dīķa aprīkošana, zivju ganību dīķa ekspluatācija), tika konstatēts, ka paaugstinātas piesārņojošo vielu emisijas gaisā prognozējamas pirmajā etapā – smilts izrakšanā un tās transportēšanas laikā. Savukārt zivju dīķa aprīkošanas procesā iespējamās nebūtiskas piesārņojošo vielu emisijas no būvniecības tehnikas.
- 6.4.1.2. Paredzētās darbības etapu, kas saistīts ar derīgā materiāla iegūšanu, galvenās gaisu piesārņojošo vielu emisijas būs no autotransporta un specializētās tehnikas izplūdes gāzēm derīgo izrakteņu ieguves vietā, emisijas no derīgo izrakteņu iegūšanas un iekraušanas mašīnās, putekļu emisijas no Darbības vietā esošajiem ceļiem un no smilšu krautnēm. Atbilstoši Ziņojumam, uzsākot Paredzēto darbību, nav paredzams, ka palielināsies transporta intensitāte izmantojamajā derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutā, jo Ierosinātāja Paredzēto darbību uzsāks pēc derīgā materiāla izvešanas un dīķsaimniecības ierīkošanas darbu pabeigšanas Darbības vietai blakus esošajos

īpašumos “*Jaunviesītes*” un “*Lielstraumes*”. Tomēr jāņem vērā, ka arī līdzšinējās ietekmes daļēji rada Ierosinātājas esošās darbības, tādēļ, ja esošā slodze uz vidi tiks aizstāta ar slodzi, ko rada Ierosinātāja darbība jaunā vietā, Paredzētā darbība būs iemesls tam, ka ietekmes turpināsies. Ziņojumā norādīts, ka paredzamās ietekmes saistāmas galvenokārt ar iespējamām gaisa kvalitātes (un arī trokšņa līmeņa) izmaiņām Paredzētās darbības vietā. Secināts, ka dīķa ekspluatācijas gaitā, neatkarīgi no tā, vai tiek īstenots 1. vai 2. alternatīvais zivsaimniecības apsaimniekošanas variants, nav prognozējamās nozīmīgas piesārņojošo vielu emisijas.

- 6.4.1.3. Lai novērtētu plānotās darbības rezultātā prognozējamās izmaiņas gaisa kvalitātē, IVN ietvaros veikta piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana un veikts arī sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori un Darbības vietu/Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.). Ziņojumā iekļautajā gaisa kvalitātes novērtējumā norādīts, ka, realizējot Paredzēto darbību, smilts ieguves apjoms variēs gan pa mēnešiem, gan gadu griezumā (plānots no 50 000 līdz 100 000 m³ gadā). Tomēr atbilstoši Ziņojuma 13. pielikumā norādītajam, emisiju aprēķini veikti sliktākajam scenārijam, ka gada laikā tiek izstrādāti 100 000 m³ derīgā materiāla, pieņemot, ka lielāks pieprasījums pēc smilts būs aktīvajā būvniecības sezonā (no maija līdz oktobrim ieskaitot) un ka šajā laika periodā no visa prognozētā gada ieguves apjoma izstrādās apmēram 80 % jeb līdz 80 000 m³ derīgā materiāla. Dienakts griezumā atradņu izstrāde plānota diennakts gaišajā laikā pēc iespējas tuvāk normālam darba laikam no plkst. 7:00 līdz 19:00, pieņemot, ka aktīvajā būvniecības sezonā (~ 126 dienas) izstrāde notiek no plkst. 7:00 līdz 19:00 jeb 12 h dienā. Pārējā laikā gada griezumā izstrāde notiks maksimums 4 h un 6 h dienā. Derīgā materiāla izvešanai aktīvajā periodā paredzēti ~ 45 reisi dienā.
- 6.4.1.4. Emisiju gaisā aprēķinu un modelēšanu ir veikusi LVĢMC, ņemot vērā pieejamo informāciju gan par Mārupes novadā esošajiem stacionāriem piesārņojuma avotiem (datu bāze 2-Gaiss), gan par mobiliem piesārņojuma avotiem (transporta plūsmu intensitātes mērījumu dati) uz valsts autoceļa A5, izmantojot VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” (turpmāk – LVC) pieejamo informāciju par satiksmes intensitāti uz valsts autoceļiem par laika posmu no 1996. – 2016. gadam un trīs atsevišķās dienās veikto autotransportu satiksmes intensitātes uzskaiti uz pašvaldības autoceļiem C-22, C-4, Mazcenas alejā un Čiekuru ielā. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta Paredzētās darbības realizācijai Darbības vietā un transportēšanas ceļiem.
- 6.4.1.5. Ziņojumā ir sniegti esošās situācijas gaisa piesārņojuma aprēķinu rezultāti, kas veido gaisa piesārņojuma fonu Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā. Fona piesārņojuma līmeņa modelēšana veikta diviem variantiem. Pirmajā variantā ņemts vērā esošais fons, ņemot vērā derīgo izrakteņu ieguvei nekustamajos īpašumos “*Jaunviesītes*” un “*Lielstraumes*”, kā arī emisijas, kas rodas no ieguves tehnikas vienībām nekustamo īpašumu “*Koņi*”, “*Jaunarāji*”, “*Misiņi-1*” teritorijās (neņemot vērā emisijas no pašiem ieguves procesiem šajos trīs īpašumos). Otrajā variantā nav ņemta vērā derīgo izrakteņu ieguve nekustamajos īpašumos “*Jaunviesītes*” un “*Lielstraumes*”, jo ieguvei šajās teritorijās paredzēts pabeigt (visas tehnikas vienības pārceltas uz Darbības vietu), vienlaikus fona aprēķinos tiek ņemtas vērā emisijas, kas rodas no ieguves tehnikas vienībām nekustamo īpašumu “*Koņi*”, “*Jaunarāji*” un “*Saulgoži B*” teritorijās (pieņemts, ka darbības nekustamā īpašuma “*Misiņi-1*” teritorijā būs jau pabeigta, bet uzsākta plānotā darbība īpašuma “*Saulgoži B*” teritorijā). Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības un summārā piesārņojuma prognozēm ņemts vērā otrais variants esošā fona piesārņojuma novērtēšanai. Secināms, ka summāro ietekmju vērtējumā ņemtas vērā tikai tās emisijas citu

komersantu teritorijās, kas rodas no ieguves tehnikas, jo saskaņā ar Ziņojumā norādīto¹⁷ Izstrādātājam neesot informācijas par blakus esošajās teritorijās plānotajiem ieguves apjomiem. Līdz ar to aprēķinos tika pieņemts, ka šajās teritorijās darbosies tādas pašas tehnikas vienības ar tādu pašu darba stundu skaitu kāds plānots Paredzēto darbības ietvaros, bet emisijas no ieguves procesiem (pārkraušana, erozija no krautnēm u.c.) nav aprēķinātas. Vadoties no šīs informācijas, sastādītas esošās situācijas gaisa piesārņojuma kartes (Ziņojuma 13. pielikums 19.– 28. attēls).

- 6.4.1.6. Ziņojumā veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. No derīgo izrakteņu ieguves procesiem aprēķinātas daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas, savukārt no izmantojamās tehnikas un autotransporta aprēķinātas oglekļa oksīdu, slāpekļa oksīdu, daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas. Novērtējot ar Paredzēto darbību saistīto gaisa piesārņojuma līmeni un Paredzētās darbības ietekmi uz gaisa kvalitāti, veikta piesārņojuma līmeņa modelēšana ar programmu *EnviMan*, izmantojot Gausa matemātisko modeli. Aprēķinos ņemtas vērā vietējā reljefa īpatnības un apbūves raksturojums. Meteoroloģiskajam raksturojumam izmantoti Rīga – Universitāte novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati par laika periodu no 2014. gada līdz 2018. gadam.
- 6.4.1.7. Novērtējums sniegts situācijai, ka iegūtā smilts tiks pārvietota pa diviem dažādiem maršrutiem – puse no kravas transporta brauks virzienā uz ciemu “*Peles*”, savukārt otra puse ar materiālu tiks izvesta pa Loka ielas ceļu. Kā papildu transportēšanas maršruts tiek apskatīts arī maršruts, kas virzās caur Ziedkalnu ielai. Veicot modelēšanu operatora radītajam piesārņojumam, ir ņemta vērā arī piesārņojošo vielu ietekme no pievedceļiem. Izklīdes kartes, kurās redzams Paredzētās darbības radītais gaisa piesārņojuma līmenis, pievienotas Ziņojuma 13. pielikumā.
- 6.4.1.8. Tuvāko dzīvojamo māju teritorijas, kas atrodas pie ceļiem, attēlotas Ziņojuma 13. pielikuma 30. attēlā, vienlaikus aprēķinos nav norādīta informācija par dzīvojamām mājām, kas atrodas Darbības vietas tuvumā. Informācija par Darbības vietas tuvumā esošām dzīvojamām mājām norādīta Ziņojuma 8. attēlā “*Attālumi līdz tuvākajam viensētām*” un šī Biroja atzinuma 3.2.4. punktā.
- 6.4.1.9. Izmantojot piesārņojošo vielu izklīdes kartes, Ziņojumā noteiktas piesārņojošo vielu koncentrācijas Darbības vietai un derīga materiāla transportēšanas maršrutiem tuvāk esošo dzīvojamo māju tuvumā (Ziņojuma 13. pielikuma 18. tabula). Novērtējot iegūtos piesārņojošo vielu izklīdes modelēšanas rezultātus attiecībā pret Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290) ietvertajiem normatīviem, secināts, ka robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai derīga materiāla transportēšanai ielu un autoceļu tuvāko dzīvojamo māju teritorijās (tostarp Darbības vietai tuvumā esošajās dzīvojamās mājas – viensētās “*Saulesēta*” un “*Atpūtas*”) un to apkārtnē netiek pārsniegti nevienai no piesārņojošām vielām, kurām vides un cilvēka veselības nolūkā noteiktas pieļaujamās koncentrāciju robežvērtības. Modelēšanas rezultātu salīdzinājums ar gaisa kvalitātes normatīviem sniegts 13. pielikuma 19. tabulā. Saskaņā ar novērtējumu Paredzētās darbības rezultātā vienas no būtiskākajām būs putekļu daļiņu emisijas (PM₁₀), kuru maksimālās summārās diennakts koncentrācija var sasniegt līdz pat ~ 61,3 % no normatīva, bet gada vidējās PM₁₀ koncentrācijas ieguves teritorijas robežās atkarībā no transportēšanas alternatīvas var sasniegt ~ 45 % no normatīva, teritorijās, kas robežojas ar Darbības vietu un ceļa posmā no Darbības vietas līdz autoceļam C-2. Savukārt gada vidējās PM_{2,5} koncentrācijas sasniegtu ~ 52,1 % no normatīva ceļa posmā no Darbības vietas līdz autoceļam C-2. Attiecībā uz citām gaisu piesārņojošajām vielām secināts, ka to emisiju ārpus Darbības vietas robežām un

¹⁷ Ziņojuma 5.1. nodaļa.

tuvāko dzīvojamo māju, tai skaitā viensētu “*Saulesēta*” un “*Atpūtas*”, tuvumā ietekme uz gaisa kvalitāti netiek prognozēta kā būtiska. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka faktiskais gaisa (un arī trokšņa) piesārņojums būs atkarīgs no transporta intensitātes un derīgo izraķeņu pieprasījuma un tā būtiska pieauguma gadījumā nav izslēdzamas lielākas ietekmes kā pašlaik prognozēts, turklāt nozīmīga ir arī ceļa kvalitāte (šis jautājums apskatīts šī Biroja atzinuma 6.4.3. punktā).

- 6.4.1.10. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos. Ar programmu *EnviMan* noteiktas maksimālās piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas, un, ņemot vērā Rīga-Universitāte novērojumu stacijas datus, noteikti meteoroloģiskie parametri, pie kādiem varētu tikt sasniegtas augstākās piesārņojošo vielu vērtības. Iegūtie rezultāti parāda, ka augstākās piesārņojošo vielu vērtības tiek sasniegtas pie sekojošiem apstākļiem – vēja virziens – 106° (DA vējš), vēja ātrums – 0,94 m/s un gaisa temperatūra 23,28 °C. Aprēķināts, ka paaugstinātas piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas atkarotāšanās varbūtība ir ļoti neliela.
- 6.4.1.11. Birojs secina, ka, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi (gan ietekmes uz gaisa kvalitāti, gan trokšņa aspektā), nav papildus vērtētas tādu procesu kā teritorijas sagatavošana ietekmes (virskārtas novākšana, izvietošana) un iespējamie derīgā materiāla ieguves apjomi tuvumā esošajos īpašumos.
- 6.4.1.12. Birojs nevar piekrist apgalvojumam, ka Ziņojuma Izstrādātājas rīcība nav informācijas par blakus esošajās teritorijās plānotajiem ieguves apjomiem īpašumos “*Jaunarāji*” un “*Misiņi -1*”. Vērtējot LVGMC publiski pieejamo derīgo izraķeņu Atradņu reģistru¹⁸ konstatējams, ka tajā ir iekļautas smilts atradnes “*Jaunarāji*” un “*Misiņi -1*”. Savukārt Atradņu reģistra Krājumu bilancē¹⁹ norādīts, ka atradnē “*Jaunarāji*” 2017. gadā iegūti 17 900 m³ un 2018. gadā 17 600 m³ A kategorijas smilts, savukārt atradnē “*Misiņi-1*” 2016. gadā 29 400 m³, 2017. gadā 50 400 m³ un 2018. gadā 100 480 m³ N kategorijas smilts. Līdz ar to Izstrādātāja, ņemot vērā publiski pieejamo informāciju, iepriekš minētajās atradnēs varēja pieņemt, piemēram, gada vidējos smilts ieguves apjomus un tos iekļaut fona emisiju gaisa aprēķinos un modelēšanā. Tā kā nekustamajā īpašumā “*Ķoņi*” nav ierīkota atradne, kā arī paredzētā dīķa platība sastāda 4,9 ha, var pieņemt, ka smilts ieguves darbi tajā radīs ietekmi, bet ne būtisku, lai tiktu pārsniegti Noteikumos Nr. 1290 ietvertie gaisa kvalitātes robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai. Vienlaikus vērtējot kartes, kurās attēlots Paredzētās darbības radītais gaisa piesārņojuma līmenis un esošās situācijas gaisa piesārņojums, secināms, ka gan veiktie, gan plānotie ieguves darbi nekustamajos īpašumos “*Misiņi -1*”, “*Saulgoži B*” un “*Ķoņi*” radīs gaisa piesārņojuma pienesumu tikai pašās derīgo izraķeņu (nekustamo īpašumus) ieguves teritorijās, savukārt ieguvē un transportēšanā izmantojamo tehnisko līdzekļu radītās emisijas, aprēķinos ir ņemtas vērā.
- 6.4.1.13. Līdz ar to Biroja vērtējumā nav pamata uzskatīt, ka ar Paredzēto darbību sagaidāmā ietekme (summāri ar esošajām ietekmēm) tik būtiski pazeminās gaisa kvalitāti Darbības vietas apkārtnē esošo dzīvojamo māju teritorijās, lai varētu tikt pārsniegt gaisa kvalitātei noteiktie normatīvi. Biroja vērtējumā Ziņojumā iekļautais gaisa piesārņojuma novērtējums, lai arī ar trūkumiem, Paredzētās darbības teritorijā ir pietiekami reprezentatīvs, lai varētu prognozēt sagaidāmo gaisa piesārņojuma apjomu.
- 6.4.1.14. Ziņojumā Paredzētā darbība nav vērtēta saistībā ar siltumnīcas efektu izraisošo gāzu (turpmāk – SEG) ietekmi. No Ziņojumā norādītā var secināt, ka SEG emisijas gaisā, realizējot paredzēto darbību, būs no derīgā materiāla ieguves un transportēšanas

¹⁸ <https://www.meteo.lv>.

¹⁹ https://www.meteo.lv/apex/f?p=117:9:812943634374601::NO:9:P9_X:1.

tehnikas (iekšdedzes dzinējiem). Ņemot vērā to, ka Darbības vietā jau ir uzsākta dīķa ierīkošana, kā arī nav paredzēta atmežošana, kopumā Paredzētā darbība atstās mazu negatīvu ietekmi uz klimata pārmaiņām, līdz ar to tieši pasākumi SEG emisiju mazināšanai no Paredzētās darbības realizācijas nav nepieciešami. Atradņu rekultivācija un apzaļumošana, kā arī augu ieviešanās ūdenstīlēs ar laiku vismaz daļēji kompensēs negatīvo ietekmi SEG emisiju jomā no Paredzētās darbības.

- 6.4.1.15. Novērtējis Ziņojumā ietvertu informāciju, Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka izstrādātais novērtējums pašlaik ļauj secināt, ka ar Paredzēto darbību ir sagaidāmas emisijas gaisā, tomēr Ziņojumā ietvertie emisiju aprēķini un to izklīdes modelēšana par darbību pašā Darbības vieta norāda, ka būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav prognozējama, nozīmīga piesārņojuma izplatība ārpus Darbības vietas robežām ir maz varbūtīga un nav sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības realizāciju varētu tikt pārsniegtas Noteikumos Nr. 1290 noteiktās robežvērtības un mērķlielumus, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt cilvēka veselības aizsardzību. Līdz ar to nav pamata secinājumam, ka Paredzētā darbība varētu radīt būtisku ietekmi, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētos pasākumus ietekmes uz vidi mazināšanai, lai mazinātu piesārņojošo vielu emisiju gaisā, Ziņojumā definētie darbības realizācijas apjomi un laiks, proti, visas, tai skaitā ar ieguvu un transportēšanu saistītās darbības, ir plānots veikt tikai darba dienās, dienas periodā no 8:00 – 19:00 (ņemot vērā iedzīvotāju iebildumus par sākotnēji paredzēto darba laiku, kas bija derīgo izrakteņu ieguve un gatavās produkcijas izvešana atšķirīgā intensitātē atkarībā no pieprasījuma visa gada laikā). Gadījumā, ja noteiktu apstākļu rezultātā, tai skaitā, ņemot vērā laika apstākļus un pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi būtiski atšķirīgam Paredzētās darbības realizācijas periodam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, jāveic izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.divi *prim* panta pirmās daļas 3.punkta c. apakšpunktu). Vienlaikus gan atbilstoši Ziņojumam, gan šajā Biroja atzinumā noteiktajam, ir jāparedz pasākumi, lai samazinātu putekļu veidošanos un izplatību.
- 6.4.1.16. Ziņojumā iestrādāti vairāki ietekmes mazinoši pasākumi, piemēram, Ierosinātāja paredzējusi veikt aizsargvalņa izbūvi pa teritorijas perimetru, tos apzaļumojot, kā arī Darbības vietā esošo smilts bērtņu augstums nepārsniegs aizsargvalņa augstumu. Tāpat nepieciešamības gadījumā Ierosinātāja apņēmusies mitrināt visus ražošanas iecirkņus, lai novērstu putēšanu, sausā laikā, sadarbībā ar citiem autoceļu lietotājiem, nodrošināt neasfaltēto ceļa posmu mitrināšanu vai apstrādi ar ilgstošas iedarbības pretputekļu apstrādes materiālu, nodrošināt izvedamā smilts materiāla pārsegšanu, lai izvairītos no putekļu emisijām transportēšanas laikā. Būtisks ietekmi mazinošs pasākums ir transporta maršrutu diversifikācija. **Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tai skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tomēr vienlaikus Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu. Līdz ar to, Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu darbu veikšanai norādīt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**
- a) Paredzētās darbības Ierosinātājas pienākums ir nodrošināt Ziņojumā ietvertu vai līdzvērtīgu pasākumu gaisu piesārņojošo vielu emisiju ietekmes novēršanai un mazināšanai ievērošanu un nodrošināt risinājumu, kas sasniedz ne būtiski

sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt.

- b) Tai skaitā, lai samazinātu putekļu emisijas, sausā laika periodā jāizvērtē nepieciešamība un jānodrošina Darbības vietas iekšējo ceļu laistīšanu, kā arī citu ar ieguves darbiem saistītu vietu mitrināšanu, samazinot iespējamu putekļu emisiju.
- c) Nav pieļaujama vaļēju un nenosegtu kravu pārvadāšana.
- d) Jānodrošina visu Ziņojumā norādīto risinājumu Paredzētās darbības realizācijai iekļaušana derīgo izrakteņu ieguves projektā un to izpilde. Ja turpmākajās Paredzētās darbības projektēšanas un realizācijas stadijās tiek izskatīti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas būtiski atšķiras no Ziņojumā novērtētā, veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.

6.4.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas:

- 6.4.2.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota derīgo izrakteņu ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla transportēšanu. Savukārt Paredzētās darbības etapu, kas ietver zivju dīķa ierīkošanu un ekspluatāciju, radītais troksnis novērtēts kā nebūtisks.
- 6.4.2.2. Derīgo izrakteņu ieguves radīts troksnis var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja darbības vietas tuvumā ir pret troksni jutīgi objekti, tai skaitā, pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, rekreācijas objekti, mājokļi. Konkrētajā gadījumā dzīvojamās mājas galvenokārt atrodas transportēšanas maršruta tuvumā, un secināms, ka transportēšanas ietekme ir nozīmīgākais ar trokšņa ietekmi saistītais aspekts. Trokšņa vērtējumā vērtēta arī ietekme uz ornitofaunu, ņemot vērā Dabas lieguma tuvumu, tomēr nav konstatēts, ka iespējamās ietekmes zonā ir nozīmīgas putnu dzīvotnes (ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma rezultāti aplūkoti citā šī Biroja atzinuma nodaļā).
- 6.4.2.3. Novērtējot Darbības vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un saistīto darbību troksni, secināts, ka Darbības vietas tuvumā ir divas viensētas "Saulsēta" atrodas – 180 m attālumā uz dienvidiem, "Atpūtas" – 325 m uz ziemeļiem, pārējās atrodas vairāk kā 350 m attāluma no Paredzētās darbības teritorijas. Savukārt gar derīgā materiāla transportēšanas maršrutu (pašvaldības ielas un autoceļi²⁰) ir 23 dzīvojamās mājas²¹.
- 6.4.2.4. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 1. pielikuma 1.2. punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Saskaņā ar Ziņojumu ieguves darbus ir paredzēts veikt no aprīļa līdz novembrim, tikai darba dienās, darba laikā no plkst. 7.00 līdz 19.00. Atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam, – Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa

²⁰ Ziņojuma 2.3.10. punkts.

²¹ Ziņojuma 22. attēls.

A – izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55 dB(A). Paredzētas darbības realizācija nav paredzēta vakara un nakts stundās.

- 6.4.2.5. Ziņojumā novērtēts, ka galvenie trokšņa avoti ir derīgā materiāla ieguvei izmantotā tehnika – ekskavators, frontālais iekrāvējs, zemes sūknis un kravas automašīnas materiāla transportēšanai. SIA “*Vides eksperti*” 2019. gadā veica trokšņa izplatības modelēšanu izmantota datorprogramma SounPlan Proffessional 8.0. (Licence Nr. 7650). Trokšņu aprēķinus Paredzētās darbībai un trokšņa izplatības vizualizāciju veikta pamatojoties uz ISO 9613 standartu un ņemot vērā apkārtējās teritorijas reljefa datus un informāciju par apkārtējo ēku izvietojumu. Trokšņa izplatība vērtēta dienas stundās. Izklīdes kartes un trokšņa uztvērēji modelēti 4 m augstumā. Ziņojuma 5.2. nodaļā norādīti trokšņa izplatības datorprogrammā izmantotie dati, savukārt 16. pielikumā pievienoti trokšņa datormodelēšanas ievaddati. Saistībā ar minēto Birojs ņem vērā, ka 2019. gada 10. jūlijā stājušies spēkā Noteikumu Nr. 16 grozījumi, kas rūpniecisko trokšņa avotu novērtēšanai paredz izmantot citu novērtēšanas metodi, nekā tas norādīts Ziņojumā. Ņemot vērā to, ka Ziņojums sākotnēji Birojā iesniegts pirms Noteikumu Nr. 16 grozījumu stāšanās spēkā, Birojs neuzskatīja par samērīgu atkārtoti uzdot Izstrādātājam veikt trokšņu ietekmes novērtējumu, jo Ziņojumā izmantotā metode atbilda normatīvo aktu prasībām, kas bija spēkā Ziņojuma iesniegšanas brīdī Birojā. Vienlaikus jāņem vērā, ka trokšņa pārrēķinu rezultātā aprēķinātais trokšņa līmenis varētu būt arī atšķirīgs. Savukārt, lai aprēķinātu transporta radīto trokšņu līmeni, tika izmantota Francijā izstrādāta aprēķina metode “*NMPB-Routes-96 (SETRA-CERTULCPC-CSTB)*”, kas publicēta “*Arrêté du 5 mai 1995 relatif au bruit des infrastructures routières, Journal Officiel du 10 mai 1995, Article 6*”, un Francijas standarts XPS 31-133, kurus rekomendē Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 25. jūnija direktīva 2002/49/EK par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību.
- 6.4.2.6. Trokšņa izplatības novērtējumā norādīts, ka trokšņa izplatības modelī analizētas divas situācijas – esošā un prognozētā situācija, ņemot vērā citas Darbības vietai blakus esošās darbības. Savukārt prognozētajai situācijai veikti divi alternatīvi novērtējumi – vērtējot Paredzētās darbības transporta kustību pa Loka ceļu un pa Ziedkalnu ielu – Mazcenas aleju – Čiekuru ielu, abos variantos saglabājot piebraucošo auto plūsmu virzienā no valsts autoceļa A5 pa autoceļiem C-4 un C-2 (caur ciemu “*Peles*”). Novērtējot summāro trokšņa ietekmi no derīgo izrakteņu ieguves citās teritorijās, pieņemts, ka nekustamajos īpašumos “*Misiņi-1*” (pēc izstrādes pabeigšanas – īpašumā “*Saulgoži B*”), “*Ķoņi*” un “*Jaunarāji*” darbojas tādas pašas tehnikas vienības ar tādu pašu darba stundu noslodzi, kā realizējot Paredzēto darbību. Tā kā publiski nav pieejama informācija par blakus esošo saimnieciskās darbības veicēju kravas autotransporta intensitāti, veikta autotransportu satiksmes intensitātes skaitīšana trīs atsevišķās dienās, trokšņa izplatības novērtējumā ņemot vērā vislielāko konstatēto satiksmes intensitāti.
- 6.4.2.7. Ziņojumā sniegts novērtējums par iespējamo trokšņa ietekmi uz Darbības vietai tuvumā esošajām dzīvojamām mājām. Atbilstoši trokšņa modelēšanas rezultātiem nav konstatēti vides trokšņa robežlielumu (55 dB(A)) pārsniegumi ārpus Darbības vietas un blakus esošo saimniecisko darbību veicēju teritorijās (esošajā situācijā nekustamie īpašumi – “*Misiņi-1*”, “*Jaunarāji*”, “*Ķoņi*”, “*Jaunviesītes*”, “*Lielstraumes*”, plānotajā situācijā nekustamie īpašumi – “*Saulgoži B*”, “*Ķoņi*”, “*Jaunarāji*” un “*Liellauki*”, “*Strautmaļi*”). Vērtējot Ziņojumā iekļautās esošā un prognozētā trokšņa līmeņa un trokšņa izplatības kartes, konstatējams, ka esošajā situācijā viensētā “*Atpūtas*” dienas laikā vides trokšņa līmenis sasniedz 45 – 50 db(A), savukārt, realizējot Paredzēto darbību dienas laikā, vides trokšņa līmenis nenasniegs 45 db (A). Tas skaidrojams ar to, ka Ierosinātāja savu darbību no nekustamajiem īpašumiem “*Jaunviesītes*” un “*Lielstraumes*” būs pārcēlusi uz Darbības vietu. Viensētā “*Sauleslēta*” un citās

Darbības vietai tuvākajās viensētās trokšņa līmenis nesasniedz 45 db(A) ne esošajā situācijā, ne Paredzētās darbības realizācijas laikā.

- 6.4.2.8. Trokšņa novērtējuma pārskatā izvērtēta arī derīgā materiāla transportēšanas ietekme dzīvojamo māju teritorijās, kas atrodas transportēšanas maršrutu tuvumā. Ziņojumā konstatēts, ka esošajā situācijā trokšņa līmeņa pārsniegumu trokšņa ietekmes modelis uzrāda 9 dzīvojamo māju teritorijās ielu tuvumā maršrutos pa Loka ceļu un Ziedkalnu ielu. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības īstenošana nebūs iemesls automašīnu kustības pieaugumam, jo līdzšinējās ieguves vietas Ierosinātāja aizstās ar ieguvi Darbības vietā, tomēr jāņem vērā, ka arī pašreizējā situācijā ietekmju, kas konstatētas trokšņa modelī, iemesls ir arī Ierosinātāja. Līdz ar to – Paredzētās darbības akceptēšana vai neakceptēšana pēc būtības būs vietējās pašvaldības izšķiršanās par to, vai tā pieļaus turpināt ietekmi, kas jau pašlaik rada Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteikto robežvērtību pārsniegumus. Protams, ietekmi rada arī cita satiksme, ne tikai tā, kas saistīta ar derīgo izrakteņu transportēšanu, tomēr lielu ietekmes daļu rada tieši attiecīgais kravu transports.
- 6.4.2.9. Atbilstoši Ziņojumam, tajā izvērtētie transporta kustības varianti ir mēģinājums, diversificējot transporta plūsmu, mazināt pašlaik novērotos trokšņa līmeņa pārsniegumus Loka ceļā. Novērtējumā, salīdzinot paredzēto transportēšanas ar esošo situāciju, nevienā no iespējamajiem maršrutiem nav konstatētas būtiskas trokšņa līmeņa izmaiņas. Secināts, ka, – mainot automašīnu plūsmu, pie atsevišķām mājām Loka ceļā trokšņa līmenis samazinās, vairs nepārsniedzot vides trokšņa robežlielumu. Savukārt maršrutā Ziedkalnu iela – Mazcenu aleja – Čiekuru iela – valsta autoceļš A5 papildus slodze esošo nemaina. Secināts, ka pie ēkas Mazcenu aleja 35/3 bez Paredzētās darbības ietekmes trokšņa līmenis (L_{diena}) ir 66 db(A), pēc tam, kad daļa transporta no Loka ceļa tiek novirzīta uz šo maršrutu prognozētais trokšņa līmenis var sasniegt 66,3 db(A). No Ziņojuma izriet, ka abos maršrutos – gan pa Loka ceļu, gan Ziedkalnu ielu būs ēkas, pie kurām vides trokšņa līmenis turpinās būt lielāks, neko to noteic Noteikumi Nr. 16. Veicot transporta diversifikācijas pasākumus, iespējams tikai nedaudz uzlabot stāvokli Loka ceļam piegulošajās ēkās. Savukārt maršrutā caur ciemu “Peles” Noteikumu Nr. 16. 2. pielikumā noteikto robežlielumu vides trokšņim pārsniegumi netiek prognozēti nevienā no analizētajiem gadījumiem.
- 6.4.2.10. Kā izriet no Ziņojuma, lai samazinātu trokšņa piesārņojuma izplatību ārpus Darbības vietas, Ierosinātāja apņēmusies veikt vairākus ietekmi mazinājošus pasākumus, tostarp veikt aizsargvalņa izbūvi pa teritorijas perimetru, smilts ieguves un transportēšanas darbus veikt tikai darba dienās, darba laikā, iekļaujoties laika intervālā no plkst. 7:00 līdz 19:00. Savukārt, lai mazinātu transportēšanas ietekmes, pašlaik vienīgais izskatītais un iespējamais variants ir smilts materiāla izvešanas maršrutu diversificēšana, kam ir daļēji pozitīvs, tomēr salīdzinoši neliels efekts (vides trokšņa atbilstība Noteikumu Nr. 16. 2. pielikumā noteiktajam netiek nodrošināta).
- 6.4.2.11. Ziņojuma autoru vērtējumā paaugstināts vides trokšņa līmenis pie Loka ceļa un Ziedkalnu ielas tuvumā esošajām mājām nākotnē saglabāsies, neatkarīgi no Paredzētās darbības īstenošanas, jo daļa dzīvojamo māju ir uzbūvētas salīdzinoši tuvu Loka ceļam un daļēji atrodas pat ielas sarkanajās līnijās. Tā kā Paredzētās darbības ietvaros prognozējamais automašīnu skaits Loka ceļā jebkurā no alternatīvajiem variantiem sastādītu nelielu daļu no kopējās autotransporta plūsmas, Ierosinātāja uzskata, ka vides trokšņa problēmas iemesls nav ar Ierosinātājas darbībām saistīts kravu transports. Šādam viedoklim daļēji var pievienoties, jo Ierosinātāja nav vienīgais komersants, kas attiecīgajā Mārupes novada daļā veic derīgo izrakteņu ieguvi un transportēšanu, tāpat Loka ceļa noslodze ir saistīta ar citu, publiskajam ceļam raksturīgu satiksmi, un dzīvojamo māju būvēšana (un būvniecības pieļaušana) tik tuvu publiskam ceļam tiešām uzskatāma par nepārdomātu rīcību no telpiskās plānošanas un attīstības

viedokļa. Tomēr esošā situācija, ko Paredzētās darbības akceptēšanas vai neakceptēšanas gadījumā Mārupes novada pašvaldībai jāvērtē, norāda uz to, ka derīgo izrakteņu ieguves ilgstoša pieļaušana attiecīgajā pašvaldības teritorijā jau pašlaik ir saistīta ar tādu ietekmi uz vidi, ko nav iespējams pilnībā novērst un samazināt līdz pieļaujamam līmenim arī ar papildus risinājumiem, ko varētu īstenot pats derīgo izrakteņu ieguvējs. Faktiski šādam mērķim arī tika piemērots un veikts IVN, lai vietējai pašvaldībai nodrošinātu nepieciešamo informāciju turpmāko lēmumu pieņemšanai, jo, neatkarīgi no tā, ka norādītais darbības mērķis ir dīķis, ietekmes tas rada tādas pašas kā derīgo izrakteņu ieguve. Arī Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja nevar nodrošināt tādu pasākumu veikšanu, kas pilnībā novērs trokšņa līmeņa pārsniegumus pie Loka ceļa. Ziņojumā norādīts, ka par iespējamajiem pasākumiem trokšņa līmeņa mazināšanai Loka ceļa posmā ar paaugstināto trokšņa līmeni jālemj vietējai pašvaldībai, sadarbojoties ar iedzīvotājiem un citiem autoceļa izmantotājiem. Birojs vispārēji piekrīt šādam Ierosinātājas viedoklim, tomēr vērš Mārupes novada pašvaldības uzmanību uz to, ka atbildības uzņemšanās par situāciju un vides problēmu pārvaldību uz pašvaldības ceļiem nozīmē arī atbildīgu lēmumu pieņemšanu par plānoto darbību īstenošanu, ņemot vērā to ietekmi. No Ziņojuma izriet, ka nolūkā mazināt iedzīvotājiem radītos traucējumus no derīgo izrakteņu transportēšanas, Mārupes novada dome plāno veidot jaunu ceļu (C-37), kas savienotu Mārupes novada lauksaimniecības un dīķsaimniecības teritorijas ar valsts autoceļu A5. Tomēr šāds ceļš pašlaik nav uzbūvēts.

6.4.2.12. Birojs vērš uzmanību uz to, ka normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošana jau izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem, un Birojam tās savā atzinumā nav atkārtoti jānorāda. Līdz ar to – gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums akceptēt Paredzēto darbību, **Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu tās īstenošanā ievērojami šādi nosacījumi:**

- a) Nav pieļaujama derīgā materiāla transportēšana maršrutos, kas ved gar dzīvojamo māju teritorijām pie Loka ceļa vai Ziedkalnu ielas, lielākā apjomā par Ziņojumā novērtēto, kas panākams diversificējot smilts materiāla izvešanas maršrutos, kā tas norādīts Ziņojumā. Transportēšanas maršruta risinājumu apraksts, pamatojums un kravu sadalījums pa tiem iekļaujams derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- b) Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citiem darbu veikšanas laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tai skaitā derīgo izrakteņu ieguve un produkcijas izvešana ir pieļaujama tikai darba dienās, dienas laikā - diennakts periodā no pulksten 8:00 līdz 19:00. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā, un Ierosinātājam jānodrošina to ievērošanu. Izmaiņu gadījumā veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.
- c) Paredzētās darbības Ierosinātājas pienākums ir nodrošināt Ziņojumā iestrādāto (vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu) pasākumu īstenošanu trokšņa ietekmes novēršanai un/vai samazināšanai, cik iespējams samazinot ietekmes izplatīšanos ārpus Darbības vietas. Šim nolūkam jāveido arī Ziņojumā paredzētais aizsargvalnis, precīzu risinājumu tā novietojumam un tehniskajiem parametriem (arī drošības aspektā) nosakot derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- d) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to

rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tai skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kādiem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

Birojs pašlaik atzinumā nevar izvirzīt nosacījumus, kas saistīti ar jautājumiem vietējās pašvaldības kompetencē, ja šādus nosacījumus vietējā pašvaldība nav formulējusi un lūgusi Birojam atzinumā iekļaut, pašvaldībai aktīvi iesaistoties ietekmju vērtēšanas procesā. Tomēr Biroja ieskatā šis ir gadījums, kad īpaši nosacījumi, kas attiektos uz transportēšanu, būtu jāformulē tieši vietējai pašvaldībai, ņemot vērā arī tās plānus un rīcības, ko pašvaldība paredzējusi veikt vides trokšņa pārvaldībai pašvaldības ceļu tīklā. Ņemot vērā minēto, ja tiek pieņemts lēmums akceptēt Paredzēto darbību, Biroja ieskatā, pašvaldībai savā lēmumā varētu būt pamats noteikt papildus nosacījumus minētā jautājuma regulēšanai, tai skaitā ņemot vērā šī Biroja atzinuma 6.4.3. punktā ar apakšpunktiem norādīto.

6.4.3. Citi ar derīgo izrakteņu transportēšanu saistītie aspekti:

- 6.4.3.1. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja pašlaik veic dīksaimniecības izveidi Darbības vietai tuvumā esošajos īpašumos "*Jaunviesītes*" un "*Lielstraumes*". Realizējot Paredzēto darbību, nav plānots palielināt smilts izrakšanas un realizēšanas apjomus vai mainīt izmantotos tehniskos līdzekļus, līdz ar to Izstrādātāja norāda, ka Paredzētā darbība nepalielinās slodzi uz ceļiem. Esošā darbība pakāpeniski tiks pārvirzīta uz Darbības vietu.
- 6.4.3.2. Darbības vieta ir sasniedzama pa pašvaldības grants seguma autoceļu C-22 un C-2, kas tālāk savienojas ar citiem pašvaldības ceļiem un ielām (C-4 un Loka ceļš), kā arī valsts autoceļu A5. Autoceļa posms no C-22 uzbraucot uz Loka ceļu, kā arī autoceļš C-4 ir asfaltēts. Arī novada ielas Ziedkalnu iela, Mazcenu aleja, Čiekuru iela ir ar asfalta segumu, savukārt pašvaldības autoceļi C-2 un C-22 ir ar grants segumu.
- 6.4.3.3. Esošajā situācijā kravas autotransports ar smilts materiālu no derīgo izrakteņu atradnēm nekustamajos īpašumos "*Jaunviesītes*" un "*Lielstraumes*" pārvietojas, uzbraucot uz autoceļa C-2, pagriežas pa labi un tālāk brauc pa C-22 un Loka ceļu līdz valsts galvenajam autoceļam A5. Kā iespējamais transportēšanas maršruts Ziņojumā tiek izskatīta transporta maršruta Ziedkalnu iela – Mazcenu aleja – Čiekuru iela – autoceļš A5 izmantošana smilts izvešanai. Ziņojuma izstrādes laikā veikta papildus trokšņa traucējumu un emisiju gaisā izkliedes modelēšana, izvērtējot visus trīs transporta maršrutus.
- 6.4.3.4. Ziņojumā iekļauta Mārupes novada pašvaldības sniegtā informācija par minēto autoceļu uzturēšanas klasēm: V-21 ir A klase, C-22 – B klase, C-2 un C-4 – C klase. Mārupes novada pašvaldība norāda, ka šo ceļu ikdienas apsekošana tiek veikta atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 9. marta noteikumiem Nr. 224 "*Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli*" kā A klasei augstās kravas transportlīdzekļu intensitātes dēļ.
- 6.4.3.5. Mārupes novada pašvaldība norādījusi, ka autoceļi ar asfaltbetona segumu (Loka ceļš un C-4) projektēti un uzbūvēti kā ceļi ar vieglo auto kustību un nelielu kravas transportlīdzekļu daļu – attiecīgi jau esošajā situācijā tiem ir nepietiekoša nestspēja un nepieciešamība pēc atbilstoša plānotai kravas transportlīdzekļu kustībai aprēķinātas seguma konstrukcijas. Tajā pat laikā Mārupes novada pašvaldība neiebilst, ka Ierosinātāja izmanto autoceļu no īpašuma "*Jaunviesītes*" caur ciemu "*Peles*" līdz valsts

autoceļam A5, nosakot par nepieciešamību Ierosinātajai piedalīties autoceļa uzturēšanā (Ziņojuma 6. pielikums). Ziņojumā pausts viedoklis, ka, lai nepasliktinātos esošais ceļu stāvoklis, tā uzraudzība un apsaimniekošana ir jāveic ceļu īpašniekam, sadarbojoties ar dīķsaimniecības ierīkotājiem, kā tas tiek praktizēts arī līdz šim. Ziņojumā norādīts, ka par autoceļu uzturēšanu līdz šim starp dīķsaimniecības izveides saimnieciskās darbības veicējiem bijis noslēgts savstarpējās sadarbības līgums (Ziņojuma 5. pielikums). Līguma termiņš ir beidzies, bet, uzsākot jauno ieguves sezonu, to plānots atjaunot.

6.4.3.6. Birojs, izdodot šo atzinumu, ņem vērā, ka ceļu lietotājiem ir tiesības transportlīdzekļu satiksmei lietot visus autoceļus, uz kuriem neattiecas īpašs aizliegums, ievērojot ceļu satiksmes noteikumus un Ministru kabineta noteikumus par autoceļu valsts aizsardzību. Tomēr konkrētajā gadījumā pašvaldībai, kā pašvaldības autoceļu un ielu apsaimniekotājam, izvērtējot esošo problēmsituāciju Jaunmārupes ciemā, būtu jāņem vērā pašvaldības iespējas transportēšanas ceļā paredzēt risinājumus trokšņa izplatīšanās mazināšanai (ņemot vērā to, ka tas ir publisks ceļš). Biroja ieskatā Ziņojums parāda teritorijas, kur nepieciešami pasākumi trokšņa ietekmes mazināšanai, kā arī teritorijas, kur īstenojami autoceļu kvalitātes uzlabošanas darbi (piemēram, trokšņa sienu būvēšana, veģetācijas joslas ierīkošana, jauna ceļa būvniecība, kas savienotu Mārupes novada lauksaimniecības un dīķsaimniecības teritorijas ar valsts autoceļu A5), tādējādi veicinot uzņēmējdarbības un sabiedrības interešu saskaņošanu. Tomēr šādu pasākumu īstenošanu publiskā autoceļu tīklā un citām personām piederošos īpašumos Birojs nevar uzlikt par pienākumu Ierosinātajai, citu starpā tādēļ, ka tam ir jāizriet no lēmumiem, ko pieņem vietējā pašvaldība. Tādēļ Birojs atkārtoti norāda, ka konkrētajā gadījumā pašvaldībai savā lēmumā būtu pamats noteikt papildus nosacījumus minēto jautājumu regulēšanai. **Birojs tāpat uzskata par nepieciešamu konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu norādīt papildus nosacījumus transportēšanai, ja Paredzētā darbība tiek akceptēta. Attiecībā uz gaisa kvalitāti un trokšņa piesārņojumu, Birojs nosacījumus jau ir ietvēris iepriekš šajā atzinumā, līdz ar to, papildus noteic, ka:**

- a) Lai netiktu ar Paredzēto darbību pasliktināts esošais ceļu stāvoklis transportēšanas maršrutā līdz autoceļam A5, Ierosinātajai arī turpmāk jāpiedalās autoceļu C-4, C-2, C-22 uzturēšanas darbu īstenošanā atbilstoši nosacījumiem, ko noteikusi vietējā pašvaldība. Šādi nosacījumi var tikt iekļauti arī Mārupes novada pašvaldības lēmumā par Paredzētās darbības akceptēšanu, kas izdodams saskaņā ar Novērtējuma likuma 21. un 22. panta nosacījumiem. Ierosinātajai jāreķinās, ka šādi nosacījumi var nozīmēt arī autoceļu sezonālos ierobežojumus vai transporta plūsmas novirzīšanu no Jaunmārupes ciema centra pa plānoto jaunu ceļu, kas var ietekmēt arī derīgo izrakteņu ieguves projekta risinājumus.
- b) Sausā laikā jānodrošina plānotā transportēšanas maršruta atbilstošo posmu laistīšana un/vai apstrāde ar līdzekli, kas samazina putēšanu, samazinot iespējamu papildus putekļu emisiju izplatību dzīvojamo māju teritorijās.

6.4.4. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas:

6.4.4.1. Lai novērtētu Paredzētās darbības ietekmi uz tuvākās apkārtnes hidroģeoloģisko režīmu, kā arī uz Darbības vietai tuvumā esošajiem dzeramā ūdens avotiem, 2019. gada 26. martā atzinumu "*Perspektīvas smilts atradnes "Liellauki" izstrādes ietekmes uz vidi novērtējuma hidroģeoloģiskie aspekti*" sniedzis sertificēts hidroģeologs. Veiktā novērtējuma ietveros esošais un prognozējamais gruntsūdeņu līmeņu sadalījums tika aprēķināts ar skaitlisko gala starpību filtrācijas imitatora Modflow 2000 palīdzību programmnodrošinājuma Groundwater Vistas 6 vidē.

- 6.4.4.2. Ziņojumā novērtēts, ka, lai arī realizējot Paredzēto darbību derīgo izrakteņu ieguve tiks veikta bez ūdens atsūkņēšanas vai meliorācijas pasākumiem, kā arī netiek plānots veidot karjerdīķa savienojumu ar virszemes ūdenstecēm (tādējādi minimizējot karjera ietekmi uz gruntsūdeņu līmeņiem), tomēr karjera teritorijā neizbēgami mainīsies ūdens bilance. Norakto nogulumu vietā izveidosies ūdens slānis, izlīdzinoties ūdens virsmai karjerdīķa teritorijā, kas savukārt izraisīs gruntsūdeņu līmeņa krišanās un celšanos attiecīgi dabiskas gruntsūdeņu plūsmas augštecē un lejtecē. Tā kā iztvaikošanās no atklātas ūdens virsmas pārsniedz iztvaikošanos no gruntsūdeņu līmeņa, Darbības vietā samazināsies gruntsūdeņu infiltrācijas barošanās, izveidojoties depresijas piltuvei karjerdīķu apkārtnē un samazinoties gruntsūdeņu noteces apjomiem virszemes ūdenstecēs un ūdensteču caurplūdumiem.
- 6.4.4.3. Saskaņā ar Ziņojumā ietvertu novērtējumu Darbības vietas teritorijā zem augsnes izplatītas Baltijas ledus ezera limnoglaciālas smalkgraudainas, vietām aleirītiskas, smiltis. Sākot no 0,6 – 1,2 m dziļumam smilts slānis ir apūdeņots, veidojot gruntsūdeņu horizontu jeb pirmo no zemes virsmas bezspiediena ūdens horizontu. Apūdeņoto smilts slāņa jeb gruntsūdeņu horizonta vidējais dziļums ir 8 m. Biežais sprosts slānis apgrūtina kvartāra smilšu gruntsūdeņu horizonta hidroloģisko saistību ar paugļošajiem spiedienūdeņu horizontiem, ko veido Daugavas, Salaspils un Pļaviņu svītu dolomīti. Turklāt gruntsūdeņu līmeņu sadalījumu nosaka lielākoties blīvs meliorācijas grāvju tīkls, nevis ūdens apmaiņa starp horizontiem.
- 6.4.4.4. Ziņojumā norādīts, ka pētāmajā teritorijā nav veikti gruntsūdeņu līmeņu režīma novērojumi. Pēc valsts pazemes ūdeņu monitoringa posteņa “*Tīreļi*” datiem gruntsūdeņu līmeņu sezonālo svārstību amplitūda līdzīgos hidroģeoloģiskos apstākļos varētu būt ap 0,8 m. Novērtējuma ietvaros ar GPS uztvērēja palīdzību tika izmērītas virszemes ūdeņu līmeņu atzīmes ūdenstecēs un karjerdīķos. Mērījumi veikti 2019. gada janvārī un martā, konstatējot, ka līmeņi gandrīz nav mainījušies, vienlaikus secināts, ka sniega kušanas laikā varētu būt ievērojami lielākas līmeņu izmaiņas.
- 6.4.4.5. Ziņojumā norādīts, ka pētāmajā teritorijā nav veikti atsūkņēšanas eksperimenti smilts filtrācijas īpašību noteikšanai. Tā kā Darbības vietā ģeoloģiskajā griezumā dominē vidēji blīvas smiltis, kā arī, ņemot vērā citu tuvākā apkārtnē veikto pētījumu rezultātus, pieņemts, ka smilts horizontālās filtrācijas koeficients ir 9 m/d. Izmantojot esošo un papildus iegūto hidroģeoloģisko informāciju, ar hidroģeoloģiskā modeļa palīdzību tika aprēķināts esošais un prognozējams gruntsūdeņu līmeņu sadalījums²².
- 6.4.4.6. Gruntsūdeņu līmeņu sadalījums gan pašreizējā, gan prognozējamā situācijā pēc Paredzētās darbības realizēšanas un citu tuvākajā apkārtnē esošo karjeru izstrādes, kā arī prognozējamo gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas, salīdzinot ar pašreizējo stāvokli, aprēķināts, ņemot vērā Paredzētās darbības ietekmes kumulēšanos ar ietekmēm no ieguves darbiem nekustamajos īpašumos “*Jaunviesītes*”, “*Lielstraumes*”, “*Ķoņi*”, “*Misiņi -1*” un daļēji nekustamajā īpašumā “*Jaunarāji*”, neņemot vērā iespējamo ieguves darbu apjomu nekustamajā īpašumā “*Saulgoži B*”.
- 6.4.4.7. Pamatojoties uz aprēķinātajiem gruntsūdens līmeņu sadalījumiem, hidroģeoloģijas eksperts konstatējis, ka gruntsūdens līmeņu izmaiņas lokalizēsies dīķu tiešā tuvumā, nepārsniedzot 0,1 – 0,2 m, un būs nejutamas sezonālo svārstību fonā. Konkrētajā gadījumā, pateicoties mazam dabiskās plūsmas gradientam, nav vērojama gruntsūdens līmeņu celšanās dabiskās plūsmas augštecē no karjera – to kompensē infiltrācijas samazināšanās (ietekmes savstarpēji kompensēsies). Depresijas piltuve ap Darbības vietā ierīkoto dīķi neskars apkārtējas viensētas. Prognozējams, ka gruntsūdens līmeņu pazeminājums pat tuvākas viensētas “*Saulesēta*” teritorijā nerasniegs 0,1 m kā

²² Ziņojuma 20. pielikuma 1.- 5. attēls.

rezultātā Paredzētās darbības realizēšana neapdraudēs apkārtējās ūdens ņemšanas vietas. Secināts, ka depresijas piltuve ap dīķi neskars Dabas lieguma teritoriju, ja tiek īstenots zivju dīķa aprīkošanas un ekspluatācijas risinājums, kas neparedz dīķa savienošanu ar Dzilnupi, izmantojot meniķi un ūdens novadīšanas sistēmu.

- 6.4.4.8. Hidroģeoloģijas eksperts norāda, ka sakarā arniecīgām sagaidāmajām gruntsūdeņu līmeņu izmaiņām nav nepieciešams gruntsūdeņu līmeņu monitorings. Tāpat nav nepieciešami preventīvie pasākumi depresijas piltuves lokalizēšanai (piemēram, grunts “*strēles*” karjerdīķa vidū, atsijas materiāla apglabāšana karjera nogāzēs to caurlaidības samazināšanai u.tml.). Tomēr tiek norādīts, ka karjerdīķi nedrīkst savienot ar meliorācijas grāvjiem. Starp karjerdīķi, Dzilnupi un pašvaldības nozīmes meliorācijas grāvjiem jā saglabā grunts josla, kas ir svarīgākais ietekmes uz vidi samazināšanas pasākums. Hidroģeoloģijas eksperts vērsis uzmanību, ka, savienojot karjerdīķi ar apkārtējām ūdenstecēm, depresija piltuve būtu ievērojami lielāka par norādīto.
- 6.4.4.9. Ziņojuma izstrādes laikā vērtēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz augsnes struktūras un mitruma izmaiņām. Vērtējumā norādīts, ka Darbības vietā abos īpašumos izveidotās segtās drenāžas sistēmas ir viena īpašuma sistēmas, kas robežojas ar valsts meliorācijas noteku Dzilnupe un koplietošanas meliorācijas grāvjiem. Pakāpeniski palielinoties izņemtās grunts apjomam un veidojoties ūdenstilpei, tā kļūs par lokālu noteces apgabalu kā virszemes, tā gruntsūdeņu plūsmai. Ņemot vērā to, ka paredzētās darbības un tai piegulošās teritorijas ir līdzenums un ir vāji drenētas, kas daudzviet rada pārmitras teritorijas, papildus noplūdes apgabals zināmā mērā samazinās pašlaik novērojamo teritorijas pārmitrināšanos un iespējamu pārpurvošanos. Pamatojoties uz hidroģeoloģiskās modelēšanas rezultātiem, nav prognozējamā būtiskas Darbības vietai teritorijai piegulošo teritoriju augsnes mitruma režīma un struktūras izmaiņas.
- 6.4.4.10. Vērtējot Ziņojumā iekļauto hidroģeoloģiskās un hidroģeoloģiskā režīmu izmaiņu prognozi konstatējams, ka modelēšana veikta zivju dīķa ierīkošanai un tālākai apsaimniekošanai bez ūdens atsūkņēšanas un novadīšanas. Vienlaikus konstatēts, ka paredzēto dīķi nedrīkst savienot ar meliorācijas grāvjiem, jo tādā gadījumā depresija piltuve būtu ievērojami lielāka par norādīto.
- 6.4.4.11. Atbilstoši Ziņojuma veiktajam novērtējumam Birojs pievienojas Ziņojuma autoriem, ka Paredzētā darbība, to īstenojot Ziņojumā vērtētajos apjomos un tehnoloģiskos risinājumus, visticamāk neatstās būtisku ietekmi uz apkārtnes teritoriju hidroģeoloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, tomēr **Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir pamatoti noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:**
- a) **Darbības vietā veidojamo ūdenskrātuvi nav pieļaujams savienot ar meliorācijas grāvjiem vai Dzilnupi. Starp ūdenskrātuvi, Dzilnupi un meliorācijas grāvjiem jā saglabā grunts josla.**

6.4.5. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, tai skaitā Natura 2000 teritoriju, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem:

- 6.4.5.1. Ziņojumā sniegts vērtējums par Paredzētās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Darbības vietu ir apsekojusi sertificēta Sugu un biotopu eksperte un sagatavojusi atzinumu par zālāju biotopiem Darbības vietā. Atbilstoši atzinumam visa Paredzētās darbības teritorija ir antropogēni ietekmēta. Paredzētās darbības vietā netika konstatēti Latvijā vai Eiropas Savienībā īpaši aizsargājami biotopi. Īpaši aizsargājamas Natura 2000 teritorijas, Dabas lieguma robeža atrodas rietumu virzienā apmēram 70 m attālumā no Darbības vietas. Dabas liegumā sastopami izcilas kvalitātes biotopi “7110* *Aktīvs augstais purvs*”, “91D0* *Purvaini meži*”. Vienlaikus plānotās darbības vietas rietumu mala piekļaujas ES īpaši aizsargājamam biotopam

“7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās”, kas neietilpst Dabas lieguma platībā un kura kvalitāte Sugu un biotopu ekspertes atzinumā novērtēta kā zema. No plānotās Darbības vietas īpaši aizsargājamo biotopu norobežo purva kontūrgrāvis.

- 6.4.5.2. Sugu un biotopu eksperte norādījusi, ka Dabas lieguma un ar Paredzētās darbības vietu robežojošos purvu biotopu kompleksu varētu ietekmēt Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā radītās hidroloģiskā režīma izmaiņas, jo purvaino biotopu ilglaicīga pastāvēšana un saglabāšanās primāri ir atkarīga no atbilstoša hidroloģiskā režīma. Tomēr saskaņā ar plānotajiem risinājumiem – smilts ieguve tiek paredzēta bez pazemes ūdens mākslīgas pazemināšanas un novadīšanas no derīgo izrakteņu ieguves vietas, līdz ar to ietekme uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem tiek vērtēta kā nenozīmīga un lokāla, turklāt prognozējams, ka pabeidzot smilts ieguvi un ierīkojot dīkšsaimniecības dīķus, ūdens līmenis stabilizēsies. Līdz ar to Sugu un biotopu eksperte konstatējusi, ka, realizējot Paredzēto darbību, nav paredzama būtiska negatīva ietekme uz Darbības vietai tuvumā esošajām dabas vērtībām. Identificēts, ka hidroloģiskā režīma izmaiņu gadījumā ietekmei varētu tikt pakļautas teritorijas, kur Dabas liegumā ir īpaši aizsargājams biotops “7110* Aktīvs augstais purvs” – šādā gadījumā tā platība samazinātos par dažiem hektāriem, jo tas mainītos uz īpaši aizsargājamo biotopu “7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās”, tomēr, kā izriet no vērtējuma par Paredzētās darbības ietekmi uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, ūdens līmeņa izmaiņas nesasniedz Dabas liegumu, ja tiek īstenots zivju dīķa aprikošanas un ekspluatācijas risinājums, kas neparedz dīķa savienošanu ar Dzilnupi, izmantojot meniķi un veidojot ūdens novadīšanas sistēmu. Vienlaikus Sugu un biotopu eksperte vērsusi uzmanību, ka Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz Dabas lieguma teritoriju ir atkarīga arī no tā, kā tiks apsaimniekota kūdras ieguves teritorija, kas atrodas starp Darbības vietu un Dabas lieguma teritoriju, kā arī no smilts karjera izstrādes ilguma, proti, - situācijā, kad saimnieciskā darbība (kūdras ieguve) teritorijā nenotiek, veidojas pietiekami plaša buferjosla, kas varētu akumulēt potenciālo ūdens līmeņa pazemināšanos. Kā pozitīvs aspekts hidroloģiskā režīma stabilizēšanai vērtēta arī plānotā dīķa ierīkošana, un no vērtējumiem izriet, ka ietekmes nepieļaušanai nozīmīga ir arī tādu darbību neveikšana, kas ietver regulāru dīķa nosusināšanu un atkārtotu uzpildīšanu.
- 6.4.5.3. VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” 2019. gada 25. jūnija vēstulē Nr. N-2019-874 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” norādīja prasību izvirzīšanu putnu monitoringa veikšanai un atbilstoša eksperta piesaistīšanu putnu atbaidīšanas pasākumu realizācijai gan derīgo izrakteņu ieguves, gan dīkšsaimniecības izveides un ekspluatācijas laikā.
- 6.4.5.4. Atzinumu par Paredzētās darbības ietekmi uz putniem sniedzis sertificēts ornitologs. Ornitologa atzinumā norādīts, ka apsekojuma laikā nav konstatētas īpaši aizsargājamas putnu sugas, nav konstatētas arī putnu sugas, kuru aizsardzībai veidojami mikroliegumi un Latvijas Sarkanajā grāmatā iekļautās putnu sugas. Izvērtējamā teritorijā nav konstatētas nozīmīgas ligzdojošo putnu dzīvotnes un tādu nav arī tuvākajā apkaimē (ieskaitot tai piegulošo Cenas tīreļa perifēriju, kura uzskatāma par neskartās purva daļas buferzonu dažādu antropogēnu ietekmju mazināšanai). Ornitologs norādījis, ka migrāciju laikā caurceļojošās zosis un dzērves barojas Jaunmārupes laukos, bet nelielā skaitā nakšņo Cenas tīrelī un Melnā ezera purvā, iespējams, arī Jaunmārupes laukos. Izvērtējamā teritorijā un tās tuvākajā apkaimē līdz šim nozīmīgas migrējošo putnu koncentrācijas nav reģistrētas.
- 6.4.5.5. Ornitologs secina, ka kopējais trokšņa piesārņojums izvērtējamās teritorijas perifērijā plānotā karjera izstrādes laikā varētu nedaudz palielināties, taču putniem nozīmīgākās Cenas tīreļa platības tas varētu skart nebūtiski vai neskart nemaz. Saskaņā ar Ornitologa atzinumā ietvertajiem secinājumiem saistībā ar nākotnē plānotā zivju dīķa

apsaimniekošanu pašlaik nav bažu par iespējamu putnu pulcēšanos dīķa ierīkošanas (smilts izrakšanas) laikā, tieši pretēji – ieguves process un tā radītie trokšņi atbaidīs putnus. Turpmākie iespējamie risinājumi putnu atbaidīšanai izstrādājami uzsākot dīķa ekspluatāciju un veicot putnu monitoringu, kā laikā precizējamas potenciāli atbaidāmās putnu sugas. Nepieciešamo risinājumu izstrādāšanai rekomendējams piesaistīt ornitologu. No minētā izriet, ka eksperts putnu atbaidīšanu nav identificējis kā tādu, kas var radīt negatīvu ietekmi uz Natura 2000 teritorijā konstatētajām putnu sugām, tomēr šo jautājumu būtu nepieciešams atkārtoti izsvērt, pasākumus konkretizējot atbilstoši ornitologa norādītajam.

6.4.5.6. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības teritorijas ainavas apraksts veidots pamatojoties uz profesora O. Nikodemusa 2002. gadā piedāvāto ainavu aprakstīšanas shēmu kā galvenos faktoros izdalot fiziskos faktoros (ģeoloģija, reljefa formas, mitruma režīms, augsne, veģetācija, ekoloģija), cilvēka faktoros (arheoloģija, ainavas vēsture, zemes izmantošanas veids, celtnes un apdzīvotas vietas), estētiskos faktoros (proporcija, mērogs, noslēgtība, saskaņotība, krāsa, skati) un asociācijas (vēsturiskās un kultūras). Veicot novērtējumu secināts, ka Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav konstatēti tādi faktori, pamatojoties uz kuriem būtu iespējams izdalīt vērtīgas vai aizsargājamas ainavas.

6.4.5.7. **Līdz ar to – Birojs atzīst, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt sekojošus nosacījumus:**

- a) **Lai nepieļautu negatīvu ietekmi uz Natura 2000 teritoriju, nav pieļaujama tādu darbību veikšana, kas maina hidroloģisko režīmu Dabas liegumā un mākslīgi izraisa tā svārstības, tādēļ nav pieļaujama ūdenskrātuves ekspluatācija veidā, kas ietver tā nosusināšanu un atkārtotu uzpildīšanu.**
- b) **Konkrēti risinājumi putnu sugu atbaidīšanai no zivju dīķa izstrādājami sadarbībā ar ornitologu, ja nepieciešams, nepieļaujot trokšņa traucējumus (kopumā vai sezonāli), kas var atstāt negatīvu ietekmi uz aizsargājamām putnu sugām (piemēram, ligzdošanu) Dabas liegumā.**
- c) **Veidojot zivju dīķi, tā nogāzes nepieciešams veidot tā, lai grunts noturība nogāzēs būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras. Jāparedz pasākumi nelabvēlīgo apstākļu veidošanās mazināšanai, piemēram, veidojot noturīgu veģetāciju vai atbalsta vaļņus nogāžu nostiprināšanai.**
- d) **Teritorijas rekultivācijas plāns iestrādājams derīgo izrakteņu ieguves projektā, nepieciešamības gadījumā pieaicinot ainavu speciālistu.**

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izsvērusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes galvenajos ietekmes aspektos, tai skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, ietekmes uz hidroloģisko režīmu, pazemes ūdeņiem, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu aspektā. Šāda novērtējuma rezultātā secināts, ka ar derīgo izrakteņu ieguvi saistītās ietekmes Mārupes novadā summāri ir sasniegušas apjomu, kas norāda uz nepieciešamību vietējai pašvaldībai paredzēt alternatīvus risinājumus transportēšanas maršrutu izvēlei. Atbilstoši vērtējumam un tā analīzei, kas iekļauta Ziņojumā, Ierosinātājas līdzšinējā darbība un Paredzētā darbība (ar ko plānots aizstāt līdzšinējo darbību) nav galvenais iemels vides trokšņa robežlielumu pārsniegumiem transportēšanas ceļu tuvumā – tā ir kompleksa problēma, ko rada vairāki komersanti un publisko ceļu lietojums kā tāds. Tomēr Paredzēto darbību plānots īstenot vismaz 10 gadu garumā un tā ir nozīmīga ietekme. Birojs tāpat aicina Mārupes novada pašvaldību ņemt vērā, ka Ierosinātājas Paredzētā darbība nav vienīgā derīgo izrakteņu ieguves darbība, kas tiek plānota attiecīgajā Mārupes novada daļā, un – kā liecina IVN rezultāts – IVN veikšana pati par sevi nenozīmē, ka vides problēmas var tikt atrisinātas ar risinājumiem, ko publisku ceļu tīklā vai nodalījuma joslā var veikt pats derīgo izrakteņu ieguvējs.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21.panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta divi *prim* daļa).

Direktora p.i.
Direktora vietniece –
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

I.Kramzaka

2020. gada 24. aprīlī